

METAI IV.

SAUSIS-JANUARY

No. 1.

MOTERŲ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

LIETUVIŲ LITERATŪROS
CENTRALINIS ARCHYVAS
Brooklyn, N. Y., U. S. A.

Vyrą karėn išleidis.

KA
MOTINA
PRIVALO ŽINOTI
Pard. M. Sanger
Išleidytojas: A. Petras
Kaina 5c.

SKAITYKIT IR PLATINKIT L.M.P.S.
ISLEISTAS KNYGAS!

Moteris Turėtų Užsiimti Savais Reikalais

Parašė Edward J. Ward. Iš anglų kalbos
vertė Amerikos Lietuvaitė

Knygelė nurodo moterų pareigą dalyvauti
politikoje. Ji tinka per prakalbas arba
šiai parengimuose duoti prie įžangos.

Kaina 3 centai.

Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas

Parašė Klara Zetkin. Puslapių turi 61.

Kaina su prisiuntimu 20c.

KUDIKIŲ PRIEŽIURA

Parašė Mrs. Max West. Iš anglų kalbos
vertė Ona Vidikienė.

Dabar kainuoja 25c; apdaryta 35c.

Šeimyna Seniau, Dabar it Ateityj

PARAŠĖ V. KAPSUKAS.

ISTORIŠKAS APRAŠYMAS
ŠEIMYNOS IŠSIVYSTYMO.

Kaina 15c.

KĄ KIEKVIENA MOTINA PRIVALO ŽINOTI.

Parašė M. Sanger
Lietuvių kalbon vertė A. Petrika.

Kaina 25c.

MOTERŲ BALSAS

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS.

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas.

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Miss. J. Benes. Manager Miss J. Benes. Subscription: \$1.25 a year; 6 months 65c; single copy 10c. Address: Moterų Balsas, 219 N. 58th St., Philadelphia, Pa.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila. Pa. under the Act of March 3, 1879

No. 1. Sausis (January), 1920. Metai IV.

JIE ŽUVO DEL MŪS...

Sausio 15 d., šių metų sukako metai nuo to laiko, kada po visą pasaulį, kaip perkuno trenksmas pasklydo liudna ir baisiai skaudi susipratusiems darbininkams žinia, kad Karolius Liebknechtas ir Rožė Liuksemburg, gambiausi ir labiausiai mylimi Vokietijos darbininkų vadovai, liko žvėriškai nužudyti rusesčiu tų žmonių, kurie drįsta dar save vadinti socialistais, darbininkų užtarėjais.

Scheidemannas, Ebertas ir Noske,—tie darbininkų reikalų išdavikai,—dėjo visas pastangas, kad tuos ištikimus, pasišventusius darbininkų vadovus prašalint, nes jie žinojo, kad jei tie vadovai nebus prašalinti, tai darbininkai pamatys jų (išdavikų) išdaviškius tikslus, ir jie bus priversti pasitraukti iš savo vietos. Ir ne tik tai jie, bet ir visa jų remiamoji Vokietijos kapitalistinė sistema.

Todel ta budelių traicė: Scheidemannas, Ebertas ir Noske, paskyrė net penkiasdešimts tukstančių markių už pristatymą Karoliaus Liebknechto ir Rožės Liuksemburg (apie tai liudija buvęs Vokietijos izdininkas). Ir, žinoma, atsirado Judų Iskari-

jų, kurie išdavė tuos darbininkų kovotojus, visą savo gyvenimą pašventusius darbininkų klesos reikalams. O minėti budeliai pasirupino, kad jie būtų kuogreičiausia nužudyti. Tokiu tai budu žuvo ištikimiausi darbininkų vadovai ir kovotojai.

Žudydami juos, budeliai manė, kad sykiu su jais nužudys ir garbingąją Vokietijos proletariato revoliucinę dvasią, bet jie apsiriko. K. Liebknechto ir R. Liuksemburg mirtis nė kiek nenuslopino revoliucinės Vokietijos darbininkų dvasios, bet priešingai, pagimdė jų širdyse pagiežos ir neapykantos jausmą, kuris liepsnos jų širdyse tol, kol jie, netekę kantrybės, vienu galingu smugiu, nenušluos visus savo persekiotojus.

Pastarojo laiko žinios praneša, kad ten jau labai neramu. Buvo susirėmimų su valdžios apgynėjais ir daug aukų puolė. Budelių traicė dreba jau iš baimės, matydami, kad jų dienos suskaitytos, kad K. Liebknechto ir R. Liuksemburg darbininkams įkvėptoji dvasia tebėra su jais, ir veda juos į kovą prie pergalės.

Persekiojimai ir žudymai niekada bu-

deliams ne išeina ant naudos. Juo daugiau žmonės buna persekiojami, tuo didesnis nepasitenkinimas auga, tuo didesnis pagiežos jausmas išsivysto. Ir ant galo, tas pagiežos jausmas išauga į tokį milžiną, kad jokia spēka pergalėt jo nebegali.

Matėme mes, kas dėjosi senoj Rusijoje prie caro. Caras visa spēka, kokia jo rankose buvo, slopino kylančią revoliucinę dvasią. Žudė, šaudė, korė, kimšo į kalėjimus, ir juo daugiau spaudė savo pavaldinius, tuo daugiau jie nerimavo ir kėlė. Kur dabar yra caras? — Žuvo nuo to paties ginklo, kuriuo jis kariavo ir visa jo tvarka liko amžinai sutruškinta. Ta šalis, kuri buvo labiausia pavergta, labiausia persekiojama, dabar yra laisviausia šalis pasaulyje. Šitas atsitikimas ir daugelis kitų panašių atsitikimų, aiškiai parodo, kad persekiojimais nieko negalima atsiekti.

Šitas atsitikimas turėtų but geriausia lekcija kitų šalių kapitalistams, bet tie žmonės to viso nemato. Jie niekada nieko nepasimokina iš istorijos. Jie visada tuos pačius savo senuosius despotizmo budus vartoja ir visada pralošia.

Šitoks jų žioplumas visgi išeina darbininkų klesai ant naudos. Nežiurint daugybės aukų, kurios puola toje klesų kovoje, nežiurint tų visų priešpaučių ir persekiojimų, kuriuos proletariatas nukencia, visgi ant galo, kovą laimėję darbininkai, turi kuo pasidžiaugt. Lygiai, kaip kiekviena motina, gimdydama kudikį, turi daug skausmų iškentėt, bet kada jos kudikis užgema sveikas ir gražus, ji pamiršta iš džiaugsmo visas savo kančias ir tas kudikis lieka jos didžiausiu turtu ir linksmybe.

Todel darbininkai ir darbininkės neturėtų nusimint, kada juos reakcijos letena prispaudžia. Nes tie skausmai, nesmagumai, kuriuos jiems prisieina iškentėt, yra tiktai naujosios, laimingosios gadynės gimdymo skausmai. Juo tie kentėjimai bus didesni, smarkesni, tuo greičiau jie pasibaigs, tuo greičiau užgims tas seniai laukiamas ir taip labai brangus darbininkų klesai kudikis,—Naujoji Gadynė.

K. Liebknechtas ir Rožė Liuksemburg žuvo už tąją gadynę, už proletariato reikalus, bet jų vietoj stos kiti ir varys jų pradėtą darbą pirmyn.

Vincas Kapsukas=Mickevičius

Pereitame "Moterų Balso" numerį buvo trumpai paminėta apie mirtį vieno iš ištikimiausių ir darbščiausių darbininkų vadovų Vinco Kapsuko-Mickevičiaus.

Tą liudną žinią pirmiausia atvežė mums p. J. Vileišis. Žinia ta buvo taip liudna, taip skaudi, kad daugelis iš mūsų draugių bei draugų nenorėjo priimt tą žinią už teisingą, stengdamiesi gaivint dar nors silpną vilties žiburėlį, kad tai netiesa, kad galėjo įvykt kokia nors klaida.

Mat viltis yra didelė suramintoja kiekvienoje žmogaus nelaimėje ar nuliudime, ir todel kiekvienas žmogus tokiam atsitikime stengiasi gaivint tą viltį ir lengvai pasiduoda jai suviliot.

Taip atsitiko ir dabar. Išgirdę tą

skaudžią žinią stengėmės įkalbėt sau ir kitiems, kad gal tai netiesa, gal klaida įvyko, bet deja, ateinanti čion laikraščiai iš Lietuvos, išblaškė silpną viltį, patvirtindami tą, ką buvo pranešęs p. J. Vileišis, su tuo tiktai skirtumu, kad d. V. Kapsukas-Mickevičius mirė ne Dvinske, bet Smolenske,—taip praneša Lietuvos laikraščiai.

Neprašinėsiu aš šį sykį visą draugo Kapsuko gyvenimą, nes tą atliko jau kiti laikraščiai daug anksčiau. Aš noriu tiktai trumpai paminėti abelną draugo Kapsuko veikimą čia Amerikoj ir paskutiniuojai laiku Rusijoje ir Lietuvoje.

Gimė d. V. Kapsukas-Mickevičius 1880 metais Budviečių kaime, Pajavonio valsčiaus, Vilkaviškio pav., Suvalkų gub.

Mokinosi Mariampolės gimnazijoje, vėliau Seinų dvasiškoj seminarijoj ir dar vėliau Berno universitete, Šveicarijoj.

Darbininkų klesos išsiliuosavimo kovoj pradėjo dalyvauti nuo pat jaunų dienų, dirbdamas nenuilstančiai visą savo gyvenimą, iki žiaurioji giltinė neišplėšė jį iš mūsų tarpo.

Jo visas gyvenimas buvo vien darbas, kova, kalėjimai, katanga, ištrėmimas, ligos kankinimas ir vėl darbas ir kova iki paskutinės jo gyvenimo sekundos.

Buvo tai žmogus visiškai išsivadėjęs savęs, savo reikalų, o kunu ir siela atsivadėjęs darbininkų klesos reikalams. Tokių žmonių labai ir labai mažai mes, darbininkai, turime.

Visiškai teisingai d. Ch. J. D. "Žarijos" N I pastebėjo, kád: "kuomi N. Leninas yra Rusijos darbininkams, kuomi K. Liebknechtas ar Rožė Liuksemburg buvo Vokietijos draugams, tuomi Kapsukas buvo lietuviams darbininkams". Ir todėl jo mirtis yra mums, lietuviams, skaudžiausiu smugiu, kokio tik galėjome tikėtis.

* * *

Draugas Kapsukas atvažiavo čia, Amerikon, iš Škotijos, kaip pečkūrys ant laivo, rodos, bene 1916 metais.

Jis nejieškojo, kur šiltesnė vietelė, kur daugiau algos mokama, kaip tai darė savu laiku Grigaitis ir jam panašūs, bet tuoj ėmėsi darbo prie Sąjungos organo "Kovos", ir dirbo su didžiausiu pasišventimu. Dirbo jis ne delto, kad užsidirbt pragyvenimą, bet kad tas jo darbas buvo reikalingas ir naudingas darbininkų išsiliuosavimui.

Dirbdamas prie "Kovos" ir "Naujosios

Gadynės", jis griežtai bei drąsiai kovojo su visokios rūšies atžagareiviais, ir sykiu ne toleravo, bet drąsiai kritikavo kiekvieną žingsnį savo draugų sąjungiečių.

Iki Kapsuko pasirodymui Amerikoj, buvo tai taip vadinami "šventos santaikos laikai". Bile žmogus, užsimokėjęs kvoterį ir pasivadinęs socialistu, buvo geras draugas, buvo rokuojamas socialistu. Ką jis veikė, kokios taktikos prisilaikė, niekam tas nerupėjo. "Socialistas"—ir to užtekdavo. LSS. buvo tai tikras mišinys, kur grudai, pelai ir kukaliai—viskas buvo malama į daiktą, ir kepama iš to socialistiškoji duona.

Draugas V. Kapsukas buvo pirmutinis, kuris pradėjo aiškinti Amerikos socialistams, kad tokia duona yra negardi, kad ją reikia butinai apvalyti nuo pelų ir kukalių. Ir jis pirmas pradėjo tą valymo darbą. Jis pirmas pradėjo kritikuoti visus šiaudinius socialistus, nurodinėti jų klaidas, ir tokiu būdu valyti Sąjungą nuo neištikimų darbininkams . e l e m e n t ū. Daugelis iš mūsų pačių Sąjungiečių išpradžių nepritarė tam valymo darbui, geisdami tos šventos vieny-

bės, bet su laiku ir tie draugai pamatė, kad buvo tai geras ir naudingas darbas. Pamatė, kad geriau turėti vieną maišą gerų grūdų, kaip du maišus mišinio su pelais ir kukaliais.

Geriausią persitikrino apie tai tie, kurie stoji už vienybę su visokiais šiaudiniais socialistais, įvykus Vokietijos revoliucijai. Tada jie aiškiai pamatė, kad vienybė su social-buržujais yra pragaistinga darbininkų

V. Kapsukas-Mickevičius.

klesai. Kad tie darbininkų klesos reikalų išdavikai prisidengę socializmo vardu, veda darbininkus klaidingu keliu. Kad svarbiausiam momente, kada kova atrodo laimėta, tie išdavikai parduoda darbininkų reikalus buržuazijai, kaip padarė Scheidemanas, Ebertas ir Noske, nusivezdami visą Vokietijos socialistų didžiųjų partiją į buržuazijos tinklą.

Nuo tokių tai išdavikų, pasivadavusių socialistais (kuriems daug geriau tinka smalavyrių vardas) draugas Kapsukas ir norėjo apvalyt Sąjungą.

Jo tas noras išsipildė. Greitu laiku sąjungiečiai ir jų simpatizatoriai pradėjo pažinti vilkus avies kailyje. Pradėjo pažinti, kurie yra tikri socialistai, darbininkų vadovai, o kurie yra tik Judos Iskarijotai.

Ir kaip greit darbininkai pažino juos, taip greit jie pradėjo šalintis nuo jų. Ir kada tai buvę vadovai, pasijuto esą generolai be armijos.

Draugas Kapsukas pažino juos seniai. Jis tuoj pradėjo nurodinėti, kad tai nėra socialistai, kad jie dangstosi socialistų vardu dėl savo ypatingų išrokavimų, ir dabar jam mus apleidus, tie Judos nepamiršo, kad d. Kapsukas nuplėšė nuo jų kaukę ir parodė darbininkams tikrąjį jų išdavikišką veidą, todėl jie tik keliom šaltom eilutėm jo mirties paminėjimu, atsisteisė jam už tai.

Draugas Kapsukas turėjo pastebėtiną dalykų permatymo gabumą. Kairiųjų organizacijų konferencijoje, įvykusioje balandžio 1, 1917, Brooklyne, kada Michelsonas, Bagočius (vyčių generolas), Hermanienė ir keletas kitų negalėjo atsigerėti Kerenskio valdžia, ir norėjo išnešti jai pagarbos rezoliuciją, d. Kapsukas pasakė: "Draugai, Kerenskio valdžia nėra darbininkų valdžia. Kerenskio valdžia nieko gero darbininkams nepadarė. Žemė dar nepadalinta, taika nėra nebandoma daryti, badaujanti neaprupinti. Dvarponiai ir kunigija valdo didžiausius žemės plotus, o darbininkai badauja".

Tuomet p. Hermanienė ir jos sėbrai užreikė, kad d. Kapsukas bereikalingai už-

siptuola ant Kerenskio "revoliucinės" valdžios. Ir todėl tie ponai atskilo ir parašė savo mažumos rezoliuciją, užgiriančią Kerenskio valdžią, po kuria pasirašė Michelsonas, Bagočius, Hermanienė ir, rodos, Duseika. Po Kapsuko rezoliucija pasirašė visi kiti delegatai.

Dirbdamas nuolat d. Kapsukas nepamiršdavo ir moterų darbininkių. Jis rėmė moterų darbininkių organizaciją Škotijoje, čia atvažiuojęs uoliai rėmė LMPS.

Jis tai sumanė ir prikalbino LMPS. narys leisti savo laikraštį "Moterų Balsą". Kada LMPS. narės neturėjo drąsos pradėti taip sunkų darbą, laikraščio leidimą, tai Kapsukas šaukė draugiškas konferencijas, ir agitavo, kad nieko nesibijodamos, L.M.P.S. narės imtųsi už to svarbaus darbo. Tikrai ačiu draugo Kapsuko padrąšinimui, LMPS. narės išdrįso pradėti tą naudingą, bet taip labai sunkų švietimo darbą.

Pradėjus eiti "Moterų Balsui", d. Kapsukas buvo svarbiausiu jo sandarbininku. Apsikrovęs darbu sunkiausia našta prie "Kovos" ir "Naujosios Gdynės", jis nepamiršo visais galimais būdais remti savo raštais ir patarimais "Moterų Balsą".

Tai gi "Moterų Balsas" yra tai draugo Kapsuko nenuilstančio darbo vaisius, kuris į taip trumpą laiką sudrutėjo finansiskai, išauklėjo taip puikią organiz. (arti 2000 narių) ir sutraukė pusėtiną bureli skaitytojų.

Smagu paminėti, kad nors vėliau d. Kapsukas apleido "M. B." ir nebegalėjo daugiau prie jo dirbti, bet "Moterų Balsas" neiškrypdamas nei vieno žingsnio nuo tikrojo darbininkiškojo, d. Kapsuko nurodyto, kelio, tvirtai ir drąsiai ėjo tuo keliu, ištikimai nešdamas raudonąjį vėliuką, ir vesdamas visą Susivienijimą į klesų kovos lauką.

Iškilius Rusijos revoliucijai, d. Kapsukas pasiskubino į kovotojų eiles. Nepaisė jis pavojų, nei vargo, kokį prisieina iškentėti revoliucijos laiku, ypatingai taip karės nuteriotoj šalyj, kaip Rusija. Jis vien tik darbininkų klesos reikalus turėdamas minty, pamiršęs save, skubino ten, kur jį laukė

sunkus ir pavojingas, begalinis darbas. Kada mes visi džiaugiamės revoliucijos laimėjimais, tai d. Kapsukas, su nusiminimu sakydavo: "Taip, revoliucija įvyko, bet tai ne viskas, tai yra tiktai pradžia kovos. Daug aukų dar puls, daug darbo reikės padėt, kol darbininkų laimėjimas bus užtikrintas". Jis viską permatė ir suprato, kurlink Rusijos revoliucija eis, nors tada, apie didžiūmiečių planus nebuvo dar jokių žinių, ir niekas nesitikėjo, kad šitokius milžiniškus laimėjimus Rusijos darbininkai atsieks.

Kada Kerenskis paskelbė, kad visi Rusijos politiški tremtiniai gali valdžios lėšomis grįžt namon, tai d. Kapsukas su daugeliu kitų rusų (politiškų) pasinaudojo ta proga, ir išvažiavo specialiu traukiniu bei laivu į savo gimtinę šalį, varyti pradėtąjį darbą pirmyn.

Tų grįžtančių revoliucionierių tarpe buvo keletas ir moterų su kudikiais. Jie išvažiavo pilni drąsos ir energijos, raudonoms vėliavoms nešini, giedodami internacionalą ir kitas revoliucines dainas. Tada šioj šalyj nebuvo dar tokios reakcijos ir valdžios agentai šaltai žiūrėjo į tų revoliucionierių degančią energiją.

Iškilmingas buvo tai momentas, kuris niekada neišnyks iš mano vaidentuvės. Didelis burys karštų, energingų, smagių, revoliucionierių, su raudonom vėliavom ir bukietais gyvų gėlių, kurias suteikė jiems jų palydovai, liekanti čia skurst. Revoliucinės dainos, pilni vilties pasikalbėjimai,—viskas tas dėjosi ant geležinkelio stoties, Jersey City, 1917 metais. Tų revoliucionierių tarpe buvo ir draugas Kapsukas su dviem lietuviais, kurie sykiu su juo iškeliavo. LMPS. 11 kp. paaukavo Kapsukui didelę, gražią raudoną vėliavą su parašu: "Tegyvuoja Rusijos Revoliucija". Tą vėliavą d. Kapsukas eidamas sykiu su kitais į traukinį, nešė augštai iškėles ir sakė: "Ta vėliava nuves mus prie galutinės pergalės". Varde LMPS. 1 kuopos, aš turėjau laimę suteikt d. Kapsukui raudonų rožių bukietą, už jo nenuilstantį darbą darb. labai.

Prieš pat jo išvažiavimą buvo jam suteikta apie \$40.00 už sandarbininkavimą prie "M. B.", bet Kapsukas tų pinigų neėmė, sakydamas: "Aš gavau algą iš Sąjungos ir man užteko, tie pinigai tegul buna Rusijos revoliucijos rėmimui" ir tą pasakęs perdavė tuos pinigus to komiteto izdininkui, prašydamas, kad jo vardas aukų pakvitavime nebutų skelbiamas, kas parodo, kad jis nejieškojo tuščios garbės, bet dirbo su tikru pasišventimu darbininkų labui.

Taip, rodos, ir matau tą brangų mūsų vadovą ir draugą, einantį drąsiai į traukinį arba į kovos lauką su raudona, augštai iškelta, vėliava vienoj rankoj, ir bukietu raudonų rožių kitoj, dainuojantį Internacionalą. Nešė jis tą vėliavą augštai iškėles visą savo gyvenimą, neišleisdamas jos nei ant valandėlės iš savo rankų. Nešė sunkiu ir erškėčiuotu keliu, blaškomas gyvenimo audrų į visas puses, bet darbininkų vienybės ženklą išlaikė nesuteptą iki paskutinės sekundos savo sunkaus ir prakilnaus gyvenimo.

Neatlaidus, sunkus darbas, kalėjimų ir katorgos žiaurumai, revoliucijos sunkenybės, sunaikino jo sveikatą. Džiovos kankinamas per daugelį metų, neatkreipdamas jokios atydzios į savo sveikatą, dirbo tol, kol žiaurioji, begailestingoji giltinė neperkirto jo kiltaus gyvenimo siulą, kol augštai neštas raudonas vėliukas neišpuolė iš sustingusos jo rankos. Jis viską atidavė mums,—savo gabumus, darbą, žinojimą ir net savo sveikatą bei gyvastį, sau nepasilikdamas nei valandėlės pailsio.

Dabar jis ilsisi, o mes privalome paimt iš jo rankos išpuolusį vėliuką, ir varyt jo pradėtąjį darbą pirmyn.

Ilsėkis brangus mūsų drauge ir vadove. Tavo garbingą ir brangų vardą darbininkų minios minės amžinai.

Tavo puikus mums duotas pavyzdys suteiks mums drąsos ir energijos. Tavo prakilnioji dvasia ves mus prie pergalės. Mes kovą laimėsime! Ilsėkis. J. B. Š.

Rožė Liuksemburg

B-r.

Sausio 15 d., 1919 m. Berlyne govėda užmušė Rožė Liuksemburg,—vieną stambiausių veikėjų tarptautiniame darbininkų judėjime.

Sunku išreikšti gilų gailesčio jausmą, apėmusį visus, kas žino jos asmenį ir veikimą, išgirdus tą liudną naujieną. Ne nuo caro budelių rankų, prieš kuriuos ji kovojo kuone nuo mažens, ne nuo lenkų reakcijos rankų, kuri dantis grieždama tardavo jos vardą, ne nuo vokiečių budelio rankos krito tas nepailstantis, užgrudintas kovotojas už proletariato reikalą. Rožė Liuksemburg krito nuo sužvėrėjusios govėdos rankų, govėdos, apjakintos neapykanta ir apmauda, kuriuos karštai sėjo jos buvusieji partijos "draugai"—tie social-išdavikai ir vokiečių buržuazijos bernai.

Rožė Liuksemburg gimė 1871 m. Varšavoj. Tenai ji išėjo ir pradinį ir vidutinį mokslą. Da jauna mergaitė budama jinai įstojo į antrojo "Proletariato" partiją. 1891 m. delei areštų Varšavoj Rožė Liuksemburg iškeliavo užsienin, padedama žinomojo Kasprzako, kuris, kaip kad jis paskui visuomet pasididžiuodamas kalbėdavo, buvo jos socializmo mokytojas. 1893 m. jinai Paryžiuj leidžia "Darbininkų Laikraštį" (organą Lenkų socialdemokratijos), prisidėjus prie to Tiškai, Varskiui ir Karskiui; paskui ji persikelia į Ciurichą, kame mokinas visuomenės mokslų ir rašo savo garsiąją, daktaro laipsniui gauti disertaciją (mokslinį tyrinėjimą) "Pramoninis Lenkijos Išsiplėtojimas". Ta disertacija patarnavo jai, kaipo teorinis pagrindas tai pozicijai, kurią jinai užėmė dešimtajame dešimtmetyj (19-jo amžiaus) lenkų klausimu ir kurią jinai taip puikiai gynė priešais senj Liebcknechtą ir Kautskį.

Tuomet masinis darbininkų judėjimas

Rusijoje tik-ką buvo beprasidedąs, o Lenkijoje intaką į darbininkų minias buvo įgijusi nacionalistinė (patriotinė) "Lenkų Socialistų Partija", kuri ant savo vėliavos parašė atstatymą Lenkijos, kaipo patį vyriausijį lenkų proletariato uždavinį. Apgynimui savo programos ir obalsio, ta partija visuomet paduodavo autoritetą Markso ir Engelsono ir geriausių judviejų mokinių, žiurėjusių į Rusiją, kaipo į reakcijos tvirtumą, o į Lenkiją, kaipo į šalį nepaliaujamų sukilimų ir revoliucinių audrų, kurios jeigu laimėtų pergalę, galėtų išklibinti carizmą.

Rožė Liuksemburg prirodė visų-pirm, kad lenkų savininkų klesos delei savo ekonominių reikalų susitaikė su Rusijos valdžios viešpatavimu ir nenori Lenkijos nepriklausomybės, o antra, kad vidujiniuose Rusijos santykiuose įvyko gilių permainų, kad pakilo rusų proletariatas, kuris, jos nuomone, tik ir tegali kirsti carizmui mirtiną smugį. Iš čia ji daro išvadą, kad lenkų proletariatas turi kovoti drauge su visos Rusijos proletariatu ir kad tik toj bendroj kovoj tėra užtikrinimas Rusijos ir Lenkijos išliuosavimo.

Trumpo straipsnio rėmuose nėra kaip plačiau pakalbėti apie kovą, kurią Rožėi Liuksemburg teko vesti su govėda lenkų nacionalistų, kovojusių bjauriausiomis priemonėmis. Tą kovą jinai vedė didele iš-tverme ir kiltumu, nė vienai minutei neapleisdama pozicijos gynimo ne tik lenkų proletariato reikalų, bet ir rusų proletariato reikalų ir garbės gynimo prieš šmeižtus socialpatriotų, norėjusių atvaizdinti Rusijos darbininkų minią, kaipo beviltingą reakcinę govėdą, į kurią socialistinė agitacija nedaranti intakos.

Bet ne vien santykių su Lenkija Rožė Liuksemburg visuomet gynė tą programą ir taktiką, kuri pirmojon vieton statė bendruosius revoliucinius ir socialistinius proletariato uždavinius. Jinai tat darė ir vokiečių socialdemokratų partijos eilėse, kurioj jinai visuomet laikė užėmusi labai žy-

mią vietą ir kur ji visuomet budavo kairiojo sparno vadas. Kaip redaktorė "Leipciogo Darbininkų Laikraščio" ir "Forvertso", taip pat ir špaltose mokslinio žurnalo "Neue Zeit" (Noje Cait) ir partijos valdyboj Rožė Liuksemburg griežčiausiu budu kovojo prieš kompromisus (susiderėjimus) su buržuazija ir prieš vokiečių darbininkų judėjimo vadų pusiaukelio taktiką. Užimdama tikrai revoliucinę poziciją per 1905 m. rusų revoliuciją, darydama toj dvasioj intakos į Lenkų ir Lietuvos socialdemokratiją, kuri rusų revoliucijos taktikos klausimais laikėsi bolševikų linijos, Rožė Liuksemburg vokiečių darbininkų minias vedė į pažintį su revoliucine rusų proletariato taktika ir vokiečių darbininkus mokino "rusiškų" metodų (veikimo būdų), kaip kad su panieka jos veikimą charakterizavo vokiečių buržuazijos spauda ir, gėda pasakyti, net socialistų spauda.

Nežiurint, kad jinai skaudžiai plakė visus darbininkų judėjimo opportunistus, nežiurint, kad kovodama dėlėi darbininkų revoliucijos gero, jinai nesilenkė prieš joki autoritetą, prieš joki dangstymąsi sąlygomis, be gailesčio traukdama kaukes nuo veidų visiems netikriesiems socializmo apaštalam, Rožę Liuksemburg gerbė beveik visi, su kuom jai tekdavo susidurti.

Nesigailėdama kitų, jinai nesigailėjo nė savęs. Beveik visiškai atsisakius nuo savo asmenio gyvenimo, jinai pašventė visą savo nenuilstančią energiją darbininkų judėjimui ir jo reikalams. Kaip tik užsiziebė revoliucija Rusijoje ir Lenkijoje, Rožė Liuksemburg važiuoja į Varšavą, kad asmeniai galėtų dalyvauti kovoj. Ten ją areštuoja, ir tik tai ačiū neapsiziuojimui caro šnipų, jai pavyksta po šešių mėnesių kalėjimo vėl atsidanginti į Berlyną. Ir ji čia vėl imasi savo darbo eilėse vokiečių proletariato. Visuose vokiečių darbininkų subruzdimuose jinai su jais, mušio fronte. 1910 m. per "demonstracinį" Prusų judėjimą, jinai skiriasi nuo vokiečių socialdemokratų partijos valdybos dėlėi kovos būdų, o paskui skiriasi ir nuo

savo geriausio draugo, Karolio Kautskio, kuris bandė ginti opportunistinę partijos valdybą. Draugai jai tebuvo tik tai tiek, kiek jie buvo sargybiniai proletariato reikalų.

Krito Rožė Liuksemburg, bet tarptautinis proletariatas neužmirš jos didvyriškos kovos. Ir galbut greit ateis laikas, kad vokiečių proletariatas drėbs į veidą kaltininkams jos pirmlaikinės mirties visą niekšybę jų atliktos nedorybės. Ir tuomet jiems teks užsimokėti taip už budelišką jos nužudymą, taip ir už visą eilę kitų nedorybių, kurių jie padarė darbininkų klesai.

Pagerbimas

Kad iššaukti pas žmogų plačius ir ne-nykstančius pagarbos jausmus, reikia padėt daug triuso ir pasiaukavimo jam gerą bedarant.

Vaikai gerbia savo tėvus ne delto, kad jie yra jų tėvai, bet kad jie paaukavo visą savo gyvenimą, o kartais ir gyvastį del vaikų labo.

Senovės laikuose, kuomet ėjo kova už krikščionybę, tai krikščionys labiausiai gerbė tuos savo žmones, kurie buvo gabūs ir turėjo agitatyvišką pasisėkimą; taip gerbė, kad net prilipdė jiems viršžmogiškus vardus, butent: "šventas". Turčiai gerbia c'esorius ir karalius, kad anie su tamsių karėvių pagelba ginkluota spēka apgina jų turtus. Karvedžiai gerbia pasižymėjusius karėje, užrašo jų vardus į knygas ir pasta-to brangias stovyklas atminčiai jų. Tikintieji, padirbdino puikius, didelius dievnamius, kad ten atminti ir pagerbti savo geradėjus.

Bet praeities istorijos lapuose mes matome tokius vaizdus tik iš turčių pusės. Jie buvo viešpačiai, žinant ir valdanti dangų ir žemę, jie paliepė savo vergams but paklusniais, kantriai vilkt savo jungą, lenkt galvas prieš jus ir jų padirbdintas stovyklas. Varguoliai žmoneliai, budami prislėg-

tais tironiškos geležinės rankos, pildė savo viešpačių įsakymus, lenkė galvas prieš savo engėjus ir šaltomis lupomis šnibzdėjo pagarbos žodžius, patįs neaiškiai tą viską su-prasdami ir svarbos nepriduodami. Taip, vergams bebraidžiojant prakaitu, ašarose ir kraujuose, o jų ponams belėbaujant gė-rybėse, prabėgo tukstančiai metų, palikdami tamsiai istorijai daug aitraus įvairumo. Valdonai, nors skaitė darbininką-vergą ne-turinčiu nė proto, nė širdies, nė žmogiško jausmo, vienok džiaugėsi, kad vergai gar-bina auksinį dievaitį ir neša gausią auką prie kojų jo.

Slinko migloti amžiai, ritosi metas po metui ir, štai, atėjo gadynė nauja, laikas perversmo, laikas atsikėlimo iš vergijos pa-talo, to didžio milžino—darbo žmogaus. Lauktoji diena brekšta iš krauju pasriuvu-sio rausvo gorizanto teka skaisti saulutė. Baisi audra siaučia, turčių kanuolės baubia, dumais ir pelenais verčia darbininko triu-są. Vienok, saulutė teka ir siulo malonią dienos šviestą. Darbininkų brolybės melio-dija sudrebino valdonų sostus. Jie sutruko, sugriuvo, sutruko ir auksinis dievaitis. Val-donai šaukia: “badas ir mirtis mums, nes, milžinas, mūsų vergas, keliasi. Taip, ver-gas keliasi. Darbininkai atgyveno vergijos dienas. Jie plačiomis miniomis stoja į at-virą kovą prieš savo išnaudotojus ir reika-lauja to, kas jiems priklauso. Kaip nė joks darbas neprasideda be tam tikrų vedėjų, taip ir darbininkų kovą negalėjo ir negali buti be vadovų. Senovės, arba vergijos laikuose, darbininkai savo vadovų neturė-jo, jie nieko neturėjo, tik vergystę ir savo išnaudotojus ponus. Atėjus laikui kovos, atsirado ir vadovai. Ir ačiu darbininkų su-sipratimui, jie savo vadovus pažįsta. Jie jau nėra tokie bukajausmiai, kaip anų lai-kų ponų užplakti vergai. Jie pažįsta, su-pranta ir jaučia kuris yra jų tikras vado-vas, ir kuris dirba tik dėl savo garbės ar dėl savo labo.

Darbininkų kova yra labai sunki ir taip didelė, kaip plačiosios visuomenės laimė ar

skurdas. Todel, tikrieji darbininkų vado-vai iššaukia pas darbininkus tikrąją sau pagarbą.

Nekartą girdime iš social-buržujų men-ševikų, ar kaip jie ten vadinasi, kad esą darbininkai dar nepribrendę patįs valdytis, reiškia, turtus nepribrendę valdyt. Kaip juokinga! Darbininkai pribrendę turtus pa-gamint, bet ne juos valdyt ir jais naudotis!

Tie “didelio mokslo” vadovai radę dar-bininkuose sau priešų, taip-pat nekartą iš-mėtinėjo kad darbininkai juos gerbti nemo-ka ir tam panašiai. Nebijokite vingių ir krivių narpliotojai ir darbininkų kelio ter-šėjai,—mes pažįstame savuosius.

Mes matome, kas darbininkus tampo pirmyn, atgal ir skersai, kas pina kilpas, meta jiems po kojų ir supančiotus vėl neva pirmyn tempia. Taip-pat mes matome, kas dirba dėl mūsų apšvietos, kieno krutinė liep-snoja ugnia žmonių meilės, kas neabejoda-mas ir nesvyruodamas nutraukia visokius pančius, ir eina tiesiu keliu, nešdamas augš-tai iškėlęs ženklą viso pasaulio darbininkų vienybės, ir šaukia į kovą, kurioje darbi-ninkai laimės. Mes matome, kas dirba die-nomis ir naktimis dėl darbininkų kovos lai-mėjimo. Kas nesigaili savęs, ir net gyvas-tį paaukauja. Kadangi mes pažįstame to-kius savo vadovus, jaučiame jų troškimą ir pasiūkavimą dėl mūsų arba darbo žmo-nių labo, tai pataikysime tinkamai juos ir pagerbti.

Mes žinome vieną tokį mūsų vadovą, kuris liuosu noru paauskavo savo gyvastį dėl mūsų. Mes mokėsime nueiti prie a. a. Kapsuko kapo ir nunešti jam garbės vai-niką. Mokėsime ištarti pagarbos žodžius ir paprašyt žemelę, idant jam lengva būtų. Mes žinome, kad jo darbas nenueis ant vė-jo, kad likusieji draugai varys jį pirmyn ir jo skelbtas idėjas darbininkai įvykdins gy-veniman. Prabėgs laikas, užtekės saulutė, bus giedri diena, o mes pastatysim ir gražų paminklą atminčiai ir pagerbimui mūsų brangaus vadovo,—Vincio Kapsuko-Micke-vičiaus.

K. S. Pakušaitienė.

Įdomūs Dalykai Mokliškai Išaiškinti

Rašo Al. Margeris.

—Papasakok man, mama, ką nors apie vandenį,—tarė Petrukas.

—O, mama, aš noriu, kad tu papasakotum netik apie vandenį, bet taipgi ir apie lietu, sniegą, rasą, ukaną,—įsimaišė Jonukas.

—Mama, ar kartu papasakosi, kodėl vanduo verda-kunkuliuoja, kada tu verdi kavą?—prabilo ir Onytė.

—Aš papasakosiu jums, vaikeliai, apie labai daug daiktų, tik, žinote, ne sykiu. Įsitėmykite, kad nereikia dalykus maišyti, bet, apkalbėjus vieną, tik tada imti kitą ir taip toliaus.

—Vanduo, vaikeliai, yra labai svarbus daiktas šitame pasaulyje. Vandens ir yra labai daug ant mūsų žemės. Šaltesniuose kraštuose vanduo ant žemės yra sušalęs ir ten dideli žemės plotai yra apkloti storais ledo sluogsniais. Apie penkios septintos dalys žemės yra užklota beveik šešių mylių storumo sluogsniumi nesusalusio vandens, tai yra skįsciausias, tokio, kokį mes geriame. Taipgi daug vandens yra žemėj ir ore arba atmosferoj. Ore vanduo laikosi garų pavidale, apie ką aš jums vėliaus plačiau papasakosiu. Tarp žmogaus kuno sudėtinųjų vanduo užima didžiausią vietą,—net septyniasdešimts nuošimčių, žinoma, imant pagal svarumo. O tai reiškia, kad jeigu žmogus sveria šimtą svarų, tai jo kunas (organizmas) susideda iš septyniasdešimts svarų vandens ir iš trisdešimts svarų kitokių medžiagų. Apie šitas medžiagas aš taip pat pakalbėsiu tam tikroje vietoje. Pagaliaus, įvairūs daiktai, kuriais mes maitinamės, visi turi ar didesnę ar mažesnę nuošimtį vandens. Štai ve, liesa jautiena turi suviršum septyniasdešimts tris nuošimčius vandens, kumpis turi penkiasdešimts tris nuošimčius vandens, kiaušiniai turi suviršum septyniasdešimts tris nuošimčius vandens, pienas turi net aštuoniasdešimts sep-

tynis nuošimčius vandens, bulvės turi suviršum septyniasdešimts tris nuošimčius vandens, tomatės turi suviršum devyniasdešimts keturius nuošimčius vandens, obuoliai turi suviršum aštuoniasdešimts keturius nuošimčius vandens, baltoji duona turi suviršum trisdešimts penkius nuošimčius vandens, ryžiai turi tik dvylika nuošimčių vandens, avižių košė turi dar mažiau, butent, tik septynis nuošimčius vandens, sviestas turi vienuoliką nuošimčių vandens, pupos turi dvyliką nuošimčių vandens. Taigi matote, vaikeliai, kad vandens beveik visur labai daug yra. Mes patįs daug vandeniū sunaudojame ne tiktai gerdami, bet ir valgydami visokius maistus.

—Mama, iš ko vanduo susideda?—paklausė Petrukas.

—Svarbiausiais vandens sudėtiniais yra degis ir vandengamis.

—Mama, tu jau suklydai. Šneki apie kokį ten degį vandenyje,—juk vanduo nedega, bet priešingai užgesina ugnį,—pasi-skubino su savo grašiu Petrukas.

—Chi, chi, chi, nusijuokė Onytė; mūsų Petras mislija, kad jis jau viską žino.

—Neklausyk, mama, tu jų, geriau paaiškink, ką reiškia tas degis,—visą laiką klausęs, pasakė Jonukas.

—Gerai sakai, Jonuk, reikia pirma žinoti, ką reiškia degis. Degis yra gasas; jis neturi nei skonio, nei kvapo, anei parvos. Degis tirpsta vandenyj, pavyzdžiui, keturias kvortas degio gramų galima ištarpinti šimte kvortų vandens. Degis nėra sunkus; jis sveria vos biskį daugiau už orą. Vienas degio dujų litras, tai yra biskį daugiau, negu kvorta, sveria tiktai apie vieną ir pusę gramo. O gramas reiškia tiktai vieną tris šimtai septyniasdešimts trečią dalį svaro. Gal čia jums, vaikeliai, neaišku. Štai kaip yra. Paimkime vieną svarą, saky-sim, sviesto, ir supjaustykime į tris šimtus

septyniadesimts tris lygias dalis. Kiekviena tokia dalis reikš kaip tik vieną gramą. Sudėkime visas dalis į kruvą ir gausime svarą. Tokiu būdu, degis yra ne labai sunkus gasas. Bet degis yra veiklus gasas; jis jungiasi su visais, išskyrus tik du, elementais. Degis ne tik dega, bet ir išduoda labai reikišką šviesą. Degis yra labai svarbus daiktas visokiai gyvybei. Bet apie tai aš vėliaus pašnekėsiu.

—Ar daug degio yra vandenyje?—paklausė Jonukas.

—Degio yra vandenyje per pusę mažiau, negu kito elemento, kuris drauge su degiu sudaro vandenį.

—Ką reiškia elementas ir kas yra tas kitas elementas vandenyje?—paklausė Jonukas.

—Elementas yra tokis daiktas, ar skįsčiau, ar dujų, ar kieto kuno pavidale, kurį negalima išskirstyti į skirtingas medžiagas. Pavyzdžiui, iš degio galima apturėti tiktai degį ir nieko daugiau. O kas yra tas kitas elementas vandenyje, tai aš paaiškinsiu tam tikroje vietoje.

—Tai kiek ištikrųjų yra degio vandenyje?—paklausė vėl Jonukas.

—Imant pagal svarumą, jo yra vandenyje suviršum aštuoniasdešimts aštuoni nuošimčiai. Tačiau imant pagal apėmį, tai degio yra vandenyje tiktai apie trisdešimts keturi nuošimčiai. O tai reiškia, jogei imant pagal svarumą, vandens svarbiausius sudėtinis galima šiaip palyginti: viena dalis vandengamio prieš beveik aštuonias dalis degio, o imant pagal apėmį, šiaip: dvi dalys vandengamio prieš vieną dalį degio.

—Dabar, mama, tark žodį apie tą vandengamį.

—Gerai, gerai, čia kaip tik ir vieta apie tai pakalbėti. Vandengamis, kaip ir degis, yra bespalvis, besmokus ir bekvapis gasas. Vandengamis yra labai lengvas gasas,—net apie penkioliką kartų lengvesnis už orą; jis sveria tiktai apie devynias šimtines dalis gramo. Vandengamis tuom yra svar-

bus elementas, kad jis jungiasi su degiu ir tokiu būdu pagamina vandenį. Vandengamis ir tuo yra labai svarbus, kad yra reikalingas visokių rugščių sudarymui. Aš pirmai jums sakiau, jogei vandens sudėtinis, imant juos pagal svarumą, reikia šiaip palyginti: viena dalis vandengamio prieš beveik aštuonias dalis degio, arba dvi dalys vandengamio prieš šešioliką dalių degio. Kad jums būtų dar aiškiau, aš bandysiu šitaip nusakyti. Sakysim, kad mes paimame aštuonioliką svarų gryno vandens, tad išėina, kad šešioliką svarų ten yra degio, o tiktai du svarai vandengamio. O jeigu mes paimtume tiktai aštuonis svarus vandens, tad išėitų tiktai septyni svarai degio, ir vienas svaras vandengamio.

—Tai jau ir viskas, kas vandenyje yra?—paklausė Onytė, kuri visada daugiau klausio, negu šneka.

—Ne, vaikeli. Čia apkalbėti elementai yra tiktai svarbiausi vandens sudėtiniai. Ir jie yra taip tvirtai susijungę, kad padaro sujungtinį kuną arba elementą. Yra tačiau vandenyje ir tokių medžiagų, kurios tik taip sau laikosi vandenyje, vadinasi, nėra susijungę nei su degiu, nei su vandengamiu.

—Tai papasakok, mama, apie tas medžiagas,—prabilo Jonukas.

—Matote, vaikeliai, šitaip yra. Kada vanduo, pavidale lytaus krinta per orą, jis susiduria ne tik su ore esančiomis dulkėmis bet ir dujomis, bei gazais. Tokis vanduo jau yra panašus kaip ir į kokį mišinį. Jame randasi ir šio ir to. Pagaliaus, juk kada vanduo pasiekia žemę, jis susiduria su įvairiomis mineralėmis medžiagomis, esančiomis dirvoje ir uolose ir dalį jų sutarpina. Tuomet vanduo jau turi savyje ne tik degį ir vandengamį, bet ir mums paprastą druską, ir šiek-tiek geležies, zinoma, ir kitokių kunų. Štai jurių vanduo turi net tris ir pusę nuošimčio mineralių medžiagų, zinoma, daugiausia druskos.

—Ką tu, mama, čia vis kartoji kokias ten mineralines medžiagas ir nepaaiškini, ką

tas žodis "mineralas" reiškia,—įsikišo Jonukas.

—Palauk, palauk, vaikelai, tuoj ir tai paaiškinsiu. Matai, vaikelai, naturalės arba gamtinės, tai yra nedirbtinės medžiagos, yra paprastai vadinamos mineralėmis medžiagomis. Sakykime, štai uolos yra mineralų mišiniai. Ir mineralų yra gana daug įvairių rūšių, net apie tukstantis ir penki šimtai. Be to, mineralai gali būti nesudėtine medžiaga arba ir sudėtine. Štai, siera yra nesudėtinis arba paprastas mineralas, gipsas gi yra sudėtinis mineralas.

—Ar dar ir daugiau kas vandenyj yra? —paklausė Petrukas.

—Taip, vandenyj randasi ir organinių medžiagų. O šitos organinės medžiagos susideda ne tik jau iš negyvų medžiagų, pasidariusių iš puvančių organinių kunų, bet taip-pat ir iš mikro-organizmų.

—Mama, neskubink, paaiškink, ką reiškia organės medžiagos?—sušuko Petrukas.

—Organės medžiagos yra tos, kurios buvo kada-nors gyvais organizmais ar pa-eina iš tų organizmų. Kiekvieną gyvą daktą gal' ma pavadinti organišku kunu. Žinoma tokis kunas turi organus. Gi pats organas,—žmogaus ar gyvulio—yra kokianors dalis ar, geriaus sakant, prietaisa tam tikriems kuno veikimams atlikti. Sakykime, pilvas, akis, ausis, širdis, plaučiai, ir taip toliau, yra organai.

—Bet kas yra tie mikro-organizmai? —vėl sušuko Petrukas.

—Tai, vaikelai, yra labai maži gyvūneliai, taip maži, kad juos galima matyti tik per padidinamus stiklus arba mikroskopus.

—Jau tu, mama, tvirtini, kad visko vandenyj yra: jeigu taip, tar ar sveika tokis vanduo gerti?—paklausė nustebęs Jonukas.

—Aš nesakau, vaikelai, kad visko vandenyj yra, ne, aš tik sakau, jogei yra kiek mineralių ir organinių medžiagų. O kaslink sveikatos, tai vienos iš šitų medžiagų yra net naudingos mūsų sveikatai, pavyz-

džiui, mineralės medžiagos, kaip tai, druska, budavoja kaulus ir visus kietus mūsų kuno audinius. Tik kada vanduo turi labai daug mineralių medžiagų, tada jis yra, kaip sakoma, kietas vanduo; o su tokiu vandeniu ar prausianties ar drabužius plaujant, reikia labai daug muilo vartoti. Vanduo dažniausiai yra tada kenksmingas mūsų sveikatai, kuomet jis turi organiškųjų medžiagų. O daugiausiai organiškųjų medžiagų turi—tai vienokiu ar kitokiu budu užterštas vanduo.

—Ar pasitaiko, kad žmonės suserga nuo tokio vandens?—sako Jonukas.

—Netik suserga, bet ir miršta. Aš čia jums, vaikučiai, papasakosiu keletą tokių nuotikių. 1887 m. mieste Messina, Sicilijoje, siautė cholera. Nuo rugsėjo 10 iki spalio 25 d. buvo penki tukstančiai susirgimų ir iš tų, du tukstančiai ir du šimtai mirė. Valdžia pradėjo dalyką tyrinėti. Tapo susekta, kad vanduo, kuris plaukė iš tam tikros vietos, buvo grynas ir sveikas, tačiau jis tapdavo užterštas netoli miesto, kur moters plaudavo drabužius. Kaip tik pradėjo gabenti vandenį tam tikrais kubilais ir jis nesusidurė su miesto srutomis, choleros besiplėtojimas, tarytum, kaip kirviu tapo nukirstas. (Toliau bus).

Tai tikri Išdavikai

"Keleivio" N 47 tilpo straipsnis: "Perspėjimas progresistėms", po kuriuo pasirašo "Darbininkė".

"Keleivio" redaktorius drąsiai patalpi-no šį straipsnį, kuris yra pilnai išdavikiškas.

Keli metai atgal kas galėjo tikėtis, kad "Keleivis" loš Judošiaus rolę. Mes, susipratę darbininkai, platinom jį, kad tik pasiekti visas vargdienių grinteles. O dabar, kur mūsų "Keleivio" redaktorius Michelsonas nuėjo? Tiesiai su aršiausiais reakcionieriais ir sykiu su Lusko komisija sėdi vie-

name suole, ir atvirai išdavinėja susipratusių darbininkus, įtardamas komunistus anarchistais.

Aš nieko nesakau to straipsnio autorei, kuri po juo pasirašiusi. Gal ji ir nežino, koks skirtumas tarpe komunistų ir anarchistų. Bet Michelsonas gerai žino, kad komunistai, tai ne anarchistai, ir komunistai net veda atvirą kovą su anarchistais ir tie du programai priešingi viens kitam, jokių budu nesutaikomi. O Michelsonas netik pats rodo, kad komunistai tai yra anarchistai, bet ir kitų judošiškų straipsnius su pasitenkinimu talpina.

Taigi kuom "Keleivio" redaktorius yra, jeigu ne išdaviku darbininkų klesos? Jau tas patėmyta nuo pat reakcijos prasidėjimo.

"Keleivis" įtarė pilna burna dd. Šukį ir Stilsoną ir LSS. organą "Kovą" anarchistais, kad tik juos nubastų. Na ir valdžia juos nubaudė. Dabar vėl atvirai rodo, tarytum pirštu į komunistus, kad tik užsiundžius ant tikrų darbininkų veikėjų persekiojimą. Net gazdina ir progresistes, kurios tik rems darbininkų reikalus ir eis ranka-rankon su komunistais.

Tai kas gi "Keleivis" yra ir kuom jis užsiima? Atsako į šį klausimą paties Michelsono redaguojamas laikr. "Keleivis": —aklas tarnas kapitalistų. Taip kaip visų tautų social-išdavikai išdavinėjo kapitalistam-imperialistam darbininkus, tą patį ir mūsų social-išdavikai daro. Neįstengė visų sykiu nuvesti ir paaukauti kapitalistams ant aukuro. Nes darbininkai pamatė jų dviveidę politiką ir apleido "Keleivį" ir visus social-patriotus. Tai dabar sugriežęs dantį rodo kapitalistiškiems valdonams, nors ir pats gerai žino, kad nė mes, progresistės, nė komunistai nėsame anarchistais. Bet, kad įskųst mus ir kimšti į kalėjimus.

Šitokia judošyste da joks klerikalų, nė tautininkų laikraštis nedrįsta užsiimti. O to Judošiaus rolę jau seniai lošia tasai laisvamaniškas laikraštis "Keleivis". Tą patį galima pasakyti ir apie mūsų vadinamas "socialistiškas" "Naujienas".

Tai ištikro prisimena laikai 1905-6 metų Lietuvoj, kuomet šitokias provokacijas darė, bet tik katalikiški laikraščiai. O čion social-patriotai pralenkė ir katalikus.

Bet čia, matyt, taikoma nors pabaugin-ti LMPS., nors prisiversti, kad tarnautų tik social-buržujam ir visiem kapitalistam. Mat ir pasakyta, kad mes butume bepartyvės. Tai tikras buržujų obalsis, su kuriuo prisilaizo prie darbininkų organizacijų, vadindami darbininkų organizacijas bepartyvėmis. Na, ta poniuotė, ar ponulis, to straipsnio autorė, kuri pasivadino "darbininke", pasirodė esanti tikra buržuja.

Ne, taip nebus; jau LMPS. narės gerai žino, kad jos subudavoja LMPS. tik iš darbininkų, todėl LMPS. ir eis su tais darbininkais, kurie kovoja, o ne su tais, kurie išdavinėja darbininkus. Na, jeigu da užsiliko kokia buržuazijos liekana prie LMPS., tai mes, darbininkės, pasiūsime tokią į "Keleivio" ir visų išdavikų abazą. O mes žengsime su tikrais darbininkų vadovais, nes jie jau parodė savo darbo vaisius rytuose, užvesdami darbininkus ant tikrojo kelio. Social-buržujai Vokietijoj ir šiandien laiko prislėgę Vokietijos darbininkus po kapitalizmo geležine letena.

Kuomet "Keleivis" ir visi social-išdavikai rėmė vokiečių Šeidemanus ir Kerenskį Rusijoj, tai tikrai prisidėjo prie darbininkų klesos išdavikų. O šiandien, kaip tas vagis sykiu su kitais rėkia: "laikykit vagį, laikykite vagį",—taip ir "Keleivio" redaktorius, pats išdaviku budamas, šaukia ant komunistų, kad komunistai "išdavikai". Mes, LMPS. narės jau gerai žinome, kas išdavikas yra, o kas mūsų draugas. Vertėjo ir pačiam Michelsonui suprasti, kad mes ir sunkiose dienose neapleisime savo draugų, tikrųjų socialistų. Rėmėme juos spauda, pinigais ir darbu. Taip ir dabar remsime ir eisime sykiu su jais ranka-rankon. Tai vel-tui jums tykot iš buržujų abazo ant darbininkų organizacijos. O. Stikla-Vikš-nė.

APŽVALGA

GELBĖKIM REAKCIJOS AUKAS.

Kada paskutiniu metu laiku Rusijos darbininkai sumušė visas imperialistų armijas, visus reaccionierius suvarė į ožio ragą, ir parodė pasauliui, kad jų vienybė yra nepergalima, kad viso pasaulio kapitalistų pastangos sutruškint darbininkų valdžią nuėjo vėjais, tai visų šalių reaccionieriai pasiuto iš piktumo ir baimės. Baimės, kad ir pas juos panašiai neatsitiktų. Toji baimė taip juos įerzino, kad jie lyg galvos netekę ėmė žvėriškai persekiot niekuo nekaltus žmones. Jų agentai landžiojo po stubas nektimis išvelka iš lovų miegančius, pailsusius, nusidirbusius darbininkus, kaip vyrus, taip ir moteris, ir nusivežę į drėgnus urvus kankina tuos žmones patįs nežinodami už ką.

Ačiu tiems šaltiems, drėgniems, purviniems urvam, kuriuose tie nelaimingi žmonės šimtais sukimšti turi kankinties šituo šaltu laiku, pradėjo visur siaust influenza, daugelis tų aukų jau ir gyvasties neteko iš reaccionierių malonės.

Ir nieko stebėtino. Šaltas, drėgnas, purvinas urvas, prikimštas lyg gyvulių į tvartą, be jokios priežiūros, be tyro oro, kokiom ten išmatom maitinami, kad ir dručiausi žmonės turi apsigti. Šitose vietose kilusios epidemiskos ligos, platinasi po visą šalį, ir ant galo patįs tie "ištikimieji" piliečiai, puls kaip kada tų epidemijų aukomis. Ir tai rokuojasi civilizuota šalis! Ir šitai elgiasi žmonės, kurie save vadina civilizuotais ir net laisvais!—Caras galėtų nuo jų pasimokint!

Ką tokio baisaus tie persekiojami žmonės yra padarę? Nugi priklauso prie darbinikiškų organizacijų, gina darbininkų reikalus, ir sako, kad darbininkų vargingas buvis turi but pagerintas. Tai visas jų prasikaltimas.

Juokinga net klausyties tų apkaltini-

mų, metamų ant jų. Atveda kai-kada silpną, menkutę, suvargusią moteriškę, ar merginą, ir kaltina ją, buk ji norinti nuverst valdžią, sukelt revoliuciją. Argi valdžia jaučia si jau taip silpna, kad kokia nors silpna moteris, ar vyras galėtų ją nuverst? Valdžią nuverst reikalinga minių veikimo, o minios, ypatingai čia, snaudžia dar saldžiu miegu, ir ims daug laiko, kol jos pabus.

O tie nekalti žmonės kankinami visai bereikalo. Daugelį neišleidžia nei ant parankos. Kad nors jie būtų žmoniškai užlaikomi, bet užlaikomi jie prasčiau už gyvulius, pasmerktus skerdimui.

Užtai draugės progresistės, draugai sąjungiečiai ir visi darbininkai bei darbininkės, imkitės už darbo. Rinkite aukas, kur tik katras galit. Išrinkit komisijas, įgaliokit jas, duokit raštiškus paliudijimus ir tegul tos komisijos eina per stubas arba susirinkimuose tegul renka aukas tiems persekiojamiems žmonėms, ir jų šeimynoms. Jų nelaimingiems kudikiams, likusiems be savo penėtojų, kurie turi badaut ir šalt.

LMPS. kuopos tegul aukauja iš savo izdo katra kiek gali. Nesibijokit draugės ir draugai aukaut tų nelaimingų reakcijos aukų gelbėjimui.

Kiekvienas žmogus turi pilną teisę aukaut kiekvienam žmogui papuolusiam į nelaimę. Nežiurint, kad ir kaltas būtų, nedaro skirtumo. Už sušelpimą, kad ir didžiausio prasikaltėlio niekas negali kabinties nei baust, nes tai yra vien žmoniškumo dalykas.

Mes pilnai tikime, kad LMPS. kuopos ir visi susipratę darbininkai bei darbininkės imsis kuogreičiausia už darbo, aukaus, ir rinks aukas, kiek tiktai katras išgali. Aukų rinkimas turi but kontroliuojamas. Be paliudijimo ar įgaliojimo neturi niekas tiesos rinkti.

Kol kas aukas galite siųst "Laisvės" antraštui, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y. Kur yra vietiniai fondai, perduokit vietiniams, o kur nėra, siųskit "Laisvei".

Greitu laiku bus sutvertas tam tikras fondas, kuris visą tą darbą paims į savo rankas.

Todel visi prie darbo! Gelbėkim kiek galėdami nelaimingas reakcijos aukas. Tai mūsų darbinikiška pareiga. Visi už vieną, vienas už visus!

Teguvuoja darbininkų vienybė ir galybė!

JUDOS ISKARIJOTAI.

Kada reakcija išskėtus nagus puolėsi draskyt darbinikiškas organizacijas ir persekiot niekuo nekaltus žmones, tai tie begėdžiai smalaviriai (jie save vadina socialistais) su didžiausiu uolumu ėmė reakcijai tarnaut.

Nuo seniai jie lojo, kad kairieji socialistai esą anarchistai, teroristai ir tt., bet niekas į tai neatkreipdavo daug atydzios. Net pati reakcija nepaisė tų jų skundimų, nes ji nebuvo dar taip įsiutus, nematė sau didelio pavojaus, bet paskutiniu laiku Rusijos darbininkų pasisekimai taip tuos reakcionierius įgązdino, kad jie ėmė bjauriausia persekiot nekaltus darbininkus ir, žinoma, tame persekiojime naudojami tų Judų Iskarijotų denunciacijomis-skundimais.

Iš visko dabar matyt, kad tas ablavas padėjo valdžiai surengt smalaviriai, kurie drįsta dar save vadint socialistais ir kalbėt darbininkų vardu. Tie išdavikai savo geltonlapiuose nuo seniai skundė reakcijai kairuosius socialistus, vadindami juos anarchistais, teroristais ir kitokiais vardais, nors jie labai gerai žinojo, kad komunistai ar kairieji socialistai nėra anarchistai, nė teroristai.

Jie atkartotojo tą tiktai todėl, kad įskųst valdžiai nepatinkamus sau žmones, ir kad reakcijai siaučiant lengviau jiems būtų paglemžt LKS. tur tą.

Kadangi jie yra visai nusmukę nuo koto, nes darbininkų minios pažino jų išdavikišką veidą ir nusigręžė nuo jų, tai jie sumanė šitokiu budu sunaikint K. P., o sykiu ir LKS., kad paskui pasinaudoti tos organizacijos turtu ir to turto pagelba mulkint darbininkų minias.

Neužteko jiems vien LKS. turto, jie bando apžiot LDLD. ir net LMPS.

Kokią įtekmę jie turi LMPS., aiškiai parodė paskutiniai centro valdybos rinkimai. Nei viena iš smalavirių poniūčių neįėjo į centro valdybą. Netik kad neįėjo, bet taip nusibankrutijo, kad ponia Hermanienė laikraščių skundikė, gavo vos 40 balsų! Pas smalavirius ji didžiausia veikėjo, P. K. narė. Michelsonienė su Puišute gavo šiek tiek daugiau balsų, bet nė iki šimtui nepasiekė, o juk jos varė didžiausią agitaciją už save, dėjo visas pastangas, kad įsigaut į centro valdybą, vartojo visokias intrigas,—bet niekas negelbėjo. P-lė Puišutė nenorėdama, kad Šukienė būtų išrinkta redaktore, ant rinkimų blankų nė rubrikos "už" balsuot neatspausdino, vien "prieš", bet ta jos politika nieko negelbėjo.

Ir štai, kada smalaviriai pamatė, kad iš 2000 LMPS. narių jie vos 40 savo simpatizatorių teturi, organizacijoje, kur narės, anot Puišutės, nesupranta nieko, apie socializmo mokslą, tai iš piktumo jie sumanė sugriaut ir LMPS., kaip jie griauja LDLD. Kadangi reakcija siaučia, tai jų geltonlapis "Keleivis" pradėjo skelbt, buk LMPS. užgyręs K. P. ir buk esą areštuojami "M. B." skaitytojai. Negana, kad tas provokatorius denuncijuoja "M. B.", gazdina skaitytojus, bet ir begėdiškai meluoja. Viena, kad jokio oficialio tarimo kas del K. P., L. M. P. S. nebuvo, joks referendumas tuo klausimu neįvyko, ir "Keleivis" stačiai meluoja, norėdamas tą organizaciją įskųst. Meluoja jis taip-pat, kad "M. B." skaitytojai esą persekiojami.

"M. B." turi antros klesos teises, yra siuntinėjamas krasa, visi vertimai krasai priduodami, ir jei jis būtų peržengęs šalies

įstatymus, tai jis būtų sulaikytas ir nubautas.

Ir aktyvaizdoj šitokių faktų tas išdaviakas "Keleivis" drįsta šitaip meluot ir skųst darbininkišką laikraštį. Žemiau nupult jau nėra galima. "Keleivis" pasiekė patį dugną niekšystės.

"Keleivis" ir "Naujienos" niekuo neskiria nuo klerikalų ir tautininkų geltonlapių, jei bent tuomi, kad pastarieji buna kiek švaresni už smalavirių šlamštus.

"Keleivis" manė, kad savo insinuacijomis atbaidys "M. B." skaitytojus, bet atsitiko kaip tik priešingai, nes "M. B." prenumeratos niekada dar taip neplaukė, kaip dabar plaukia. Visi nori matyt "M. B." ar ištikrųjų jis toks baisus, kaip "Keleivis" jį piešia.

"Keleivis" skundžia ne vien "M. B.", jis skundžia visus susipratusius darbininkus, "Naujienos" ir neatsilieka tame darbe.

"Keleivis" savo N 3 klausia, kur dingo agitatoriai. Jis vepeluoja, kad buk agitatoriai įtraukę darbininkus į bėdą, o patįs dingo. Tas begėdis drįsta taip meluot, kada visiem žinoma, kad suimti visi vadovai ir kuopų komitetai, o ne eiliniai nariai. Visi tą žino, kad paprastai imama vadovai, nes visų narių suimti negali. Bet tie provokatoriai su faktais nesiskaito, jie prasimano nebutus dalykus, kad tik atgrąšint darbininkus nuo jų ištikimų vadovų. Tuomi jie mąno pasitarnausią buržuazijai, bet darbininkai pažįsta savuosius ir žino, kas jiems gero velina, o kas nori juos pražudyti. Taigi agitatoriai yra ten, kur juos smalaviriai iš "Keleivio" ir "Naujienų" įkišo savo skundimais.

Ar gali but bjauresnis prasimanymas, kaip "Keleivio" apie Worcesterio LKS. kuopą? Šitokią niekšystę gali tik provokatoriai padaryti. Jokis, nors krislelį sąžinės ir senso turintis žmogus to nepadarys.

Vadus, girdi, nutarė prašalint. Tuos gyvus nabašninkus jie vadina vadais. Ir kągi tie nusidėvėję politikieriai reiškia prieš

darbininkų klesą? Juk jie neturi nė tiek pasekėjų, kiek pirštų ant kojų ir rankų! Ir kuopa turėtų da gaišint laiką tarimui ką daryt su tais gyvais lavonais? Juk jie seniai patįs save palaidojo ir darbininkų judėjime jie nereiskia nei tiek, kiek musė ant jaučio rago.

Tulas "socialistas" "Naujienose" sako, buk smalaviriai protestuoja prieš tas ablavas ant radikalų. Jis, turbūt, neskaito "Keleivio" nei "Naujienų", tai jam ir atrodo, kad protestuoja. Jie džiaugiasi, — ne protestuoja. Jie lošia gončo rolę tose ablavose.

Štai "Keleivio" N 3 sakoma: "Bet kasgi čia kaltas? Ar ne ta pati "Laisvė" agitavo už anarchistišką Komunistų partiją? Ar ne ji šaukė prie "revoliucijos"? Ar ne jos pragaštinga agitacija privedė prie to, kad šiandien ardoma lietuvių darbininkų šeimos? Juk vis tai jos nuopalnas! Dabar jau ir ji aimanuoja. Matyt, sąžinė neduoda ramumo".

Ar tai ne Juda sikarijotas "Keleivis"? Juk bjauresnio Judos nei pragare nerastum.

Mes paklausime "Keleivio", ar "Laisvė" kalta ir užtai, kad caras Rusijoj tuks tančius išžudė? Ar "Laisvė" kalta, kad Michelsono sebras Grigaitis tupėjo kalėjime Rusijoj?

Tai, mat, kaip smalaviriai protestuoja. Anglai smalaviriai ir ne geresni. Jie ir nuo seniai giedojo, kad reakcija siaus, o dabar S. P. P. Kom. užgyrė tas ablavas.

Protestavo susipratę darbininkai, ir net sąžiningesni kapitalistai. Ponas F. Kane rytinės Pensylvanijos apskričio prokuroras net iš savo vietos rezignavo delei tų neteisingų persekiojimų. Sakoma, buk jo sesuo esanti pirmieviškų pažiurų ir ji prikabinusi rezignuot.

Protestavo Am. Darbo Federacija, ta atžagareiviška darbininkų organizacija, bet ne smalaviriai, kurie vadina save socialistais. Tokis ponas Kane ir Darbo Federacija pasirodė kur-kas pirmieviškesni ir švaresni už smalavirius.

LIETUVOS BONAI.

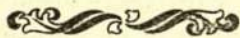
Lietuvos buržuazinė valdžia atsiuntė čia savo komisiją pasipinigaut. Tie ponai pardavinėja neva Lietuvos paskolas "bonus". Už pinigus duodama darbininkams popiergalis, kuris tiek vertas, kiek jo padarymas lėšuoja. O tamsūs darbininkai duoda už jį savo sunkiai uždirbtus pinigus.

Lietuvos dabartinė valdžia laikosi, kaip ant vištos kojos. Bile valandą ji grius, ir nusineš darbininkų sunkiai uždirbtus pinigus.

Kad ta valdžia ilgai nepasilaikys, tai nėra mažiausios abejonės. Rusijos darbininkų laimėjimai pakels Lietuvos vargšų darbininkų upą, ir jie be abejo, parodys tai buržujų valdžiai duris. Surinktuosius pinigus už bonus galės panaudoti kelionei į užsienius, kada prisieis nešinties iš Lietuvos.

Tai valdžiai ir dabar trumpa su pinigais, nes nei savo laikraščio spaustuvės darbininkams algų negali apmokėt. Žmonės iš čia siuncia pinigus savo badaujantiems giminėms o Lietuvos valdžia tuos pinigus pasiima sau, — žmonėms gi išduodama be vertės popiergaliai.

Todel ir atvažiavo į Ameriką pasipinigaut. O tie vargšai darbininkai neša ir duoda paskutinius centus.

PIPIRAI

Smalaviriai į kairiuosius sako: "Nusiraminkit, palaukit, praeis jūsų pačių sukelta audra ir mes vėl busime draugais". Oi, gerbiamieji, nors jūs ir nustotumėt smalą virę, nors audra išblaško smarvę ir čystina orą, bet smala juk dvokia labiau ir už dvesliena, todėl jūs vis ją atsiduosit. Tai koks bus mums malonumas su jumis draugauti.

* * *

Kai-kurie pradeda bolševikus girti, net ir kunigų tokių atsiranda. O, o, tai jau ir laikas, kad despotizmo ir fanatizmo rauge išrugusių politikierių darbas, girti ir gar-

binti pergalėtojus. Mat, ir Rusijos juodašimčiai—Kolčakas, Judeničius, Denikinas ir daugiau ten jų atidavė garbę bolševikams, kuomet juos bolševikai suvarė į ožio ragą.

K. S. L.

* * *

Turi akis—nemato, turi galvą—negalvoja, turi kojas—neina. Ar žinote kas? — Tai Molio Motiejus. Šitą mįslį vartoja Lietuvos piemens. Tas man prisiminė sėdint labai išgarsintam ir "puikiam" judomų paveikslų teatre. Ten bešališkai perstatė plieno industrijos darbininkų sunkų gyvenimą, dirbtuvių bosų šunybes, raudonųjų agitaciją, darbininkų streiką, provokatorių judošiškus darbus, riaušes ir pagalios kareivius su mašininėm kanuolėm, kurie streikierius kruvinu budu numalšino. Kaip tik numalšino, įveikė, publikoje sužė delnų plojimas. Manau sau,—ta publika tai didelis, didelis dirbtinas Molio Motiejus.

* * *

Bėga laikas, mainosi dalykai. Kitasyk labai gerbiau ir godojau Račiutę-Herman, o dabar,—lyg ir neapkenčiu, lyg ką... Mat, kad ji butų Baltuškienė, tai tiek to...

* * *

Ura, gyvuoja neprigulminga Lietuva! —šaukia burys zalatninkų. Pusiau gyvas, į dumblus sutremtas, Lietuvos kunas drebančiu balsu šaukia: "Nėra mokyklų, nėra universitetų, nėra krasos, nėra išdirbtų dirvonų, nėra žmonių, nėra pinigų, nėra man nė dvasiško, nė kuniško peno; aš mirsiu, mirsiu šitame dumblyne..." Ties suvargusia Lietuvos darbininkų galva kvatoja beprotiškas juokas: "Bet mes turime pakankamai kalėjimų. Ten knibždėte knibžda sukimšti radikalai."

* * *

Nieko, kad Baltuškienė pristojė prie smalavyrių, ji niekad savo protu negyveno, bet tokiam dželtelmonui, kaip K. Liutkus, tai nereikėjo tokį fe, padaryt.

K. S. Pakušaitienė.

Naujų Metų Rytas

(Vaizd. iš prielaukos darbininkų gyvenimo).

Mano draugas Motiejus gyvena artimiausiame mieste nuo Europos. Net to miesto gyventojai ir kiti pakeleiviai sakydavo: "Na, jau kitą stotis, tai Hamburgas".

Aš gyvenau pas savo draugą Motiejų "ant burdo",—taip amerikoniški lietuviai sako. Buvo tai naujų metų rytas. Man jau iš vakaro atėjo pundas laikraščių ir desėtkas atviručių. Kaip laikraščiuose leidėjai, taip ir atvirutėse draugai linkėjo man laimingų, gerų naujų metų. Aš tikrai jaučiausi tada laimingu, nes turėjau šioki-tokį darbą ir da kelis dolerius kišeniuje. Bet mano draugas Motiejus visiškai kitaip jautėsi. Mat, jam vistiek ir naujų metų rytas išrodė jį paprastą juodą vargo rytą. Pas jį neatėjo nė vienas laikraštis, nes jis jų neskaitė ir skaityti nemokėjo. Todėl jam nė vienas laikraštis nepalinkėjo "laimingų naujų metų".

Vos tik pradėjo rytas apsireikšti, kurį galima buvo suprasti, nes jau pienvežiai ir duonvežiai pradėjo važinėti. Tarp nuolatinio ratų bildėsio, kartais iš labai, labai toli pasigirdavo didelio laivo baubimas. Jis baubė, tarsi paduodamas ženklą, kad pareina ir kad laivų iškrautojai rinkęsi prie darbo.

Motiejienė, išgirdusi laivo baubimą, staiga pašoko iš lovos ir pamaži prisiartinio prie Motiejaus, paėmė jam už rankos ir žadino: "Motiejau, Motiejau, kelk, ar girdi, kelk! Štai laivas jau baubia, jis pareina, kelkis, mažu gausi darbo".

Motiejus buvo stipriai įmigęs, tik su- niurnėjo, ant kito šono apsivertė ir vėl pradėjo knarkti. Motiejienė lyg susirupinusi tuzikavo jį ir vėl pro verksmus žadino:

"Motiejau! Ar girdi, Motiejau, kelkis, skubink! Štai laivas jau visiškai arti bau-

bia, kelkis, mažu gausi bent kiek padirbėti, nes kitaip ir vėl negausi darbo; kiti darbininkai pirmiau už tave nueis ir jie gaus darbo, o tu ne. Tu pats žinai, kad randa jau du mėnesiai kai nemokėta, o ir krautuvninkas vakar sakė, kad daugiau nebarguos, jei šią savaitę nė biskį nemokėsime už valgį".

Laivo baubimas vis girdėjosi arčiau ir arčiau. Motiejus staiga pašoko iš lovos ir, trindamas akis, sušuko:

"Ištikro tai laivas pareina, reik skubinties".

Motiejus skubiai rengėsi, o Motiejienė atnešė puodą su kava, juodos duonos kepaluką ir padėjusi ant stalo, šaukė:

"Motiejau, eikš, biskutį užvalgius bus bent kiek dručiau ir netaip šalta".

Motiejus kaip bematant turėjo ant savęs darbinius drabužius, kukį, kaipo įrankį, su kuriuo jis dirbo. Atsisėdęs prie stalo, apsižvalgė ir tarė:

"Ar nieko daugiau nėra, kaip tik juodos kavos ir duonos?—nedrąsiai klausė. —Magdute, ar neturi sviesto bent biskutį, nes kitaip tai nė kojų nepavilksiu nuo šio maisto. Ištikro, jei gausiu dirbti, tai reikės nuslobti".

"O iškur aš tau imsiu sviesto. Sakiau, kad vakar štorninkas jau nenorėjo duoti nė duonos. Štai da biskutis cukraus yra, tik nepamiršk palikti nors kiek vaikui del žinduko, nes ir taip per visą naktį knerkė ir krimto mano tuščias krutis. Kad ne tas žindukas iš cukraus ir duonos, tai ir dabar da butų nemiegojęs".

Motiejienė padėjusi pusę stiklinės cukraus ant stalo, atsisėdo ant lovos ir sunkiai atsidusus, tarė:

"O to vargo, tai begalo! Kad nors to mažiuko nebutų, tai aš pati galėčiau uždarbiauti, nes žmonės šneka, kad dabar moterims daug lengviau gauti darbą, negu vyrams".

Motiejus išgērē kavos puoduką ir skubinosi per duris. Motiejienē prisiartinusi prie Motiejaus, paēmē jį už rankos ir silpnu balsu pratarē:

“Motiejau, kaizin-kas kad taip man širdį skauda, lyg norisi verkti ir aš, tarsi, atjaučiu, kad tu vėl negausi darbo ir pareisi taip, kaip aną dieną parėjai visas sušalęs ir suvargęs”.

Ant Motiejaus veido pasirodē lyg tai kokis karžygiškumas; jis apkabino savo žmoną ir spausdamas prie krutinės, kelis kartus pabučiavęs jai į veidą, ramino:

“Na jau ne, šiandien nepareisiu negavęs darbo; turiu gauti dirbti, nes kiti darbininkai da tebemiega, jie negirdi laivo baubimo, nes dar toli nuo krašto, o aš štai smunku tuoj per duris ir busiu pirmutinis prie darbavietės”

Motiejus pabučiavo da sykį savo žmonai į veidą, atsisveikino miegančius vaikučius ir skubiai leidosi per duris prie darbavietės.

Rytui gerokai praušus ir šviesai pasirodžius, Motiejienē apsiverkusi sėdėjo po langą ir išmėtinėjo savo likimui:

“Štai šiandien pirma diena mėnesio, ir ryt išryto yēla ateis namo savininkas ir reikalas randos. Ak tu dieve mano! Jau busiu kalta už tris mėnesius, o pinigų nėra iškur paimti; Motiejus darbo negauna, aš negaliu atsitraukti nuo tų mažyčių vaikelių. Oi tai vargo, tai vargo, dar gali išmesti iš namų! Aną mėnesį sakē: ‘Jeigu nemokēsi randos, tai gali išsikraustyti, aš gausiu tokius žmones, kurie turi iš ko mokėti’ ”

Na jau ir saulē pakilo augštai. Buvo tai gražus naujų metų rytas. Malonūs saulės spinduliai maudēsi tyrame ore. Net mane išviliojo ant gatvės pasivaikščioti.

Žmonių buvo jau pilnos gatvės, vaikai parpsėjo triubomis, mat, pagal šalies įpročių, sveikino naujus metus ir tuom pačiu kartu atidavē pagarbą seniems metams.

Man bežingsniuojant žingsnis po žingsniui, pasijutau, kad jau randuosi turčiais apgyventoj gatvėj.

Ten skurdo jau nebesimatē, nes visi išrodē užganėdinti gyvenimu. Automobiliai, vieni paskui kitus, tik birzgē, pilni linksmų žmonių prisėdē, kurie sveikino vieni kitus, linkėdami linksmų ir laimingų naujų metų.

Kaip kurie išrodē gerokai įkaušę, nes iš viešbučių išėję ir į automobilius susėdę, vyrai su moterimis bučiavosi.

Man besižvalgant į taip didelį svieto perteklių, ir žingsniuojant žingsnis po žingsniui, visi gražumynai pranyko iš akių.

Ir štai staiga pasirodē pajuris. Ten stovėjo daugybės laivų.

Nuo jurių putē smarkus vėjas ir baisiai šaltas, o darbininkai stovėjo didžiausiais pulkais prie priplaukos vartų. Jie buvo prastai apsirengę ir drebėjo nuo šalčio. Policistas varinėjo juos į eiles taip, kaip Chicagos skerdyklų galvijus. Storas, gražiai apsirengęs vyras rinkosi sau tinkamiausius ir priiminėjo prie laivų iškrovimo.

Du mažu laiveliu pukštuodamu stumē prie krašto laivą. Bangos nuo sujudinto vandens vis skubinosi viena paskui kitą prie krašto, ir į krantą atsimušdamos nyko, išduodamos paskutinį ošimo garsą.

Laivas da sykį smarkiai subaubē kriokiančiu balsu, tarsi pasilsio reikalaudamas, po sunkios kelionės ir kovos su jurių bangomis.

Šaltas vėjas da labiau pradėjo pūsti ir priverstē mane eiti namo...

Namie buvo begalo liudna. Motiejienē kažinko užsimąščiusi, nuliudusiu veidu, stovėjo prie lango ir nieko nešnekėjo.

Tik štai, staiga, subeldē į duris. Motiejienē skubiai bėgdama atidaryti duris, susuko:

“Bene bus tai mano vyras, pareinąs vėla, negavęs darbo!”

Bet pravėrus duris, pamatē tarpduryje mažą vaiką, turintį rankoj telegramą. Jis paklausē: “Ar čion Motiejus gyvena?” Motiejienē atsakē: “Taip, čion”.

Vaikas padavęs telegramą, leidosi tolyn su savo darbu.

Telegramoj buvo parašyta tik šie žo-

džiai: "Motiejus randasi ligonbutyj ir labai silpnas; reikalauja pasimatymo".

Motiejienė išgirdusi šiuos žodžius, griebėsi tuoj už galvos ir pradėjo šaukti ne savą balsu. "Vai dievulėliau, kas jam pasidarė?! Juk jis išėjo sveikas ir linksmas!" Užsikniaubė ant stalo ir pradėjo verkti. Išgirdusi verksmą, atbėgo namų užveizdėtoja ir sužinojusi, kad Motiejus randasi ligonbutyj, ramino Motiejienę, tardama jai: "Skubinkis bėgk į ligonbutį, o neverk, nes tas nieko negelbės. Eikie greičiau. Gal kas ir labai blogo atsitiko su juo, nes telegramą bereikalo nesiuntinės".

Motiejienė skubiai rengėsi, apsiverkusi, susinervavusi, nebežinojo nė už ko griebtis. Man taip-pat norėjosi sužinoti apie jo nelaimę, nes nuo kudukystės geras draugais buvome.

Abudu mudu už kelių minučių jau buvome ligonbutyj. Motiejus gulėjo ant lovos surišta galva; šale jo stovėjo baltuose rubuose daktaras ir nursė, uniformoj policistas ir kitas, storas, riebus vyras, matyt, buvo slaptas policistas ir jis klausinėjo Motiejaus:

"Pasakyk, kas tokis pramušė tau galvą? Pasakyk gi, kuris yra piktadarys, mes tuoj jį nubausime". Motiejienė taip-pat klausė Motiejaus: "Pasakyk gi, pasakyk, kas tau pramušė galvą? Mes jį surasime ir nubausime už tokią piktadarystę".

Motiejus vis tylėjo ir nė žodžio netarė. Jo akys buvo pilnos ašarų, išrodė lyg stiklinės, iš kančios dantimis griežė, Matyt, jau buvo mirtinas.

Motiejienė dar kartą prisiartino ir silpnu balsu meldė Motiejaus, kad pasakytų apie jo nelaimę. Ir storas vyras, taip-pat lyg kad užpykęs riktelėjo: "Turi pasakyti, nes kitaip, kai pasveiksi, tai aš tave areštuosiu".

Motiejus surinko visas savo jėgas, giliai atsiduso, vos pusbalsiu pratarė šiuos žodžius: "Tas žmogus, kuris mane mušė,

nėra joks piktadarys, nes jis buvo alkanas ir aš buvau alkanas. Jo šeimyna buvo alkana ir šaltį kentė, mano šeimyna taip-pat alkana ir šaltį kenčia; jis norėjo gauti darbą ir aš norėjau gauti darbą, todėl mudu abudu grudomės prie darbdavio kuoarčiausia ir susivaržėme... Aš matydamas, kad vėla negausiu darbo ir reikės grįžti namo, taip kaip ir anas dienas sugrįžau. O išeidamas iš namų tikrai prizadėjau gauti darbą, jis taip-pat prizadėjo. Aš grįždamas netyčia jį pastumėjau, o jis man kirto kuoleliu galvon. Taigi, mudu abudu esame nekaltu ir aš jo neišduosiu".

Motiejaus akys apsiptylė ašarom. Matyt, dar norėjo ką-nors pasakyti, bet jau daugiau spėkų nesurinko ir mirė didžiausiuose skausmuose.

Motiejus mirė ir supus, bet jo ištarti žodžiai iš mano atminties, kol aš gyvas busiu, niekados nepražus!

Motiejaus žodžiai šaukėsi į plačiausias minias darbo žmonių, reikalaujami susipratimo, klesinio susipratimo ir organizuotos vienybės, su kuria būtų galima pakeisti darbo žmonių sąlygas, kad neskaudintų taip žmogaus gyvenimo.

* * *

Motiejus žuvo iš priežasties netikusios kapitalistinės tvarkos. O jo šeimyna paliko didžiausiam skurde; ją išgelbės tik darbininkų tvarka.

Kapsuko Vaikas.

AR TIESA?

Ar tiesa, matušė,
Kad tu man' auklėjai?
Del gaujos beširdžių,
Tiek vargo kentėjai!..

Ar galėjo tavo
Širdis tokia buti,
Kad mane auklėjai
Del tironų žuti!..

Lakštingalos Vaikas.

Sveikatos Skyrius

NAMINĖ APTIEKA.

Rašo Dr. A. J. Karalius.

Kiekvienuose namuose privalo rasti **naminę aptieka**. Vieton mokėti pinigų už visokius patentuotus vaistus, kurie susideda iš paprasčiausių daiktų ir delto brangų, kad neva "patentuoti" ir plačiai išgarsinti—vieton jų, kiekviena šeimyninkė privalo turėti naminę aptieką, kurią ji gali sau pasigelbėti nelaiminguose atsitikimuose.

Šiuomi aš visai nenoriu padrąsinti gydymasi be daktaro, nes dažnai mažais išrodanti kuno sužirimai veda prie labai skaudžių pasekmių. Bet iki ateis daktaras reikia žinoti kas padaryti. Kitą vertus, juk yra labai daug atsitikimų kur žmonės patįs gydosi brangiai mokėdami už patentuotus vaistus aptiekoje; tuo tarpu namieje tą patį labai lengva turėti. Da daugiau: "patentuoti" vaistai dažnai yra pavojingi.

Vėl štai da kas. Labai dažnai daktarai rašo receptus vaikams vien tik viduriams paliuosuoti. Už tokius vaistus aptiekorius ima baisiai brangiai. Tuo tarpu motina tokių vaistų gali savo aptiekėlėje visada turėti. Protingas daktaras visada patars kada ir kiek jų naudoti; arba motina, vaikui susirgus, pirmiausia gali vidurius praliuosuoti, ir paskui daktarui tai pasakyti.

Žemiau paduodu surašą koki vaistai naminėje aptiekoje privalo rasti, kaip ir kada juos naudoti. Rodos nereikėtų sakyti, kad visus vaistus reikia laikyti saugioje vietoje,—geriausia kur-nors užrakinus. Perkant pasirašykite ant popieros angliškai vaistų vardus, kaip čia parašyta, kad aptiekorius žinotų ką duoti. Aš parašau ir kiek kokių vaistų reikia turėti, kaip ir kada naudoti.

Štai jūsų aptieka:

Iodina. Antiseptikas. Naudojasi aptep-

ti sužeidimams; ką-nors susimušus, įsipjovus arba nusibraūžius reikia iodina aptepti ir lengvai čystu audimu aprišti. Taip-pat kylančioms kokiems nors spuogams arba šašams bei votims iodina reikia aptepti. Iodina da vartojasi kokiems nors sutinimams aptepti. Įpylus į vandenį tiek iodinos, kad vanduo būva rausvas, kaip stipri arbata, pasidaro skystimas, su kuriuo galima mazgoti visokias puvančias arba puliuojančias vietas. Angliškai vadinasi Tr. Iodine. Užtenka turėti viena uncija (one ounce).

Borinė rugštis. Milteliai arba kristalai. Antiseptikas. Ištarpinus karštame vandenyje (šaukštukai 3 į stiklą vandens) pasidaro geras skystimas plauti gerklę arba šiaip kokią nors užkrėstą kuno dalį. Moteris gali borine rugštimi plauti vaginą, ypačingai jei turi baltąsias. Nereikia užmiršti, kad borinė rugštis moterims labai reikalinga ir gali pavaduoti brangiausių vaistų išsiplovimams. Ištinus kam nors reikia į karštą vandenį įdėti borinės rugšties ir paskui šutinti. Angliškai—**Boric acid**. Pirkit 4 uncijas.

Hofman'o anodija. Geri ir saugūs vaistai sustabdyti vidurių gėlimą. Reikia pilti ant cukraus 3-5 lašus ir imti kol skaudėjimas-gėlimas apsisloja. Galima ir vaikams duoti po vieną lašą ant cukraus.

Angliškai **Hoffmann's anodyne**. Užtenka turėti pusę uncijos. Neduokite jaunesniems, kaip dviejų metų vaikams.

Ricinos aliejus. Geras vaistas viduriams praliuosuoti, ypačingai vaikams. Užpylus ricinos aliejų ant viršaus karšto pieno ir sykiu su pienu geriant pranyksta bjaurus skonis. Kelios firmos išdirba beskonį ricinos aliejų. Aptiekorius gali padaryti vadinamą Emulsio Olei Ricini, kuris beveik neturi skonio. Dažnai ricinos aliejaus šaukšteliu po valgiui sumazina vidurių už-

kietėjimą suaugusiam žmogui. Aptiekorius gali supilti šitą aliejų į kapsules ir tada jau jokio skonio nėra. Angliškai—**Castor oil**.

Karčioji druska. Smarkūs vaistai viduriams valyti. Stipras vyras gali imti porą-trejetą šaukštukų ištarpinus vandenyje, kada viduriai sukietėja. Viduriams praliuosuoti ši druska yra pigesnis ir geresnis vaistas, negu visoki patentuoti vandenys. Angliškai—**Epsom salt**.

Dantų skaudėjimas.

Suprantamas daiktas, kad skaudanti dantys reikia taisyti, gydyti. Vienok kartais prisieina dantų skaudėjimą nustabdyti namieje. Tam tikslui šeimyninkė gali nusipirkti **Oil of Cloves**. Lašas ant vatos nustabdys dantų skaudėjimą.

Rožių tepalas. Vartojasi suminkštiniui odos veido bei rankų. Sutrukusi, suskirdusi oda greitai pasiduoda šitam tepalui, kuris, apart to, yra švarus ir priimnus. Angliškai—**Cold cream**.

Arba galima nusipirkti rožių vandens (rose water) ir glicerinos ir lygias dalis sumaišius tepti, vilginti rankas arba veidą ypatingai žiemos laike.

Gaultherijos aliejus. Šis aliejus labai gerai veikia ant visokių reumatiškų skaudėjimų. Reikia sumaišyti su alyvų aliejum (Olive oil) ir aptepti skaudamą vietą, ant viršaus gerai (šiltai) aprišus. Paprastas skaudėjimas visada susimąžins arba visai išnyks. Paimkit dvi dalis šitų vaistų ir pridėkit vieną dalį alyvų aliejaus. Angliškai—**Oil Gaultheria**.

Collodium. Labai parankus skystimas užlipinti mažas žaizdas. Pirmiausia žaizdą gerai iodina aptepkit, o paskui kolodijumu užlipinkit. Limpa prie odos ir stipriai laikosi. Angliškai **Collodion**.

Pasarga. Laikykit bonkutę stipriai užkimštą, nes greitai išgaruoja.

Aspirina. Vaistai nuo galvos skaudėjimo. Galima imti vieną iki penkių grainų tabelę, kol nustos skaudėti. Vaikams netinka. Angliškai—**Aspirin tablets. 5 grs.**

Apetito lašai. Imti vienas ar du lašai su vandeniu prieš valgį. Geriau, negu visoki patentuoti biteriai arba "kraujo valytojai". Angliškai—**Fr. Nux Vomica**.

Resorciuos tepalas. Galima vartoti gydymui visokių spuogų bei šašų. Geresnis už visokius brangius tepalus. Angliškai—**Compound Resorciu ointment**.

Šitokią aptiekėlę kiekviena šeimyninkė gali ir privalo įsitaisyti. Tada nereikės pirkti visokių patentuotų vaistų, kurie dėl biznio tiktai padaryti.

3303 S. Morgan St.,
Chicago, Ill.

PATARIMAS RIEBIOMS MOTERIMS.

(Atsakymas Marcelei N.)

Valgyk: Oisterių zupę ir beef tea. Žuvis, visokią mėsą vieną kartą dienoje, kudą jautieną, paukštieną, visokias daržoves, apart bulvių.

Nevalgyk: Cukraus ir šiaip saldžių daiktų; kiaulienos, dešrų, visokių riebalų, bulvių, makaronų, pajų, keikų, smetonos, pieno; jokių alkoholinių arba salyklinių gėrimų; gerk mažai vandens.

Šitoks maistas mažina kuno svarumą.

BANANŲ MAISTINGUMAS.

(Atsakymas J. Noreikienei.)

Bananai suteikia daug maisto, tiktai truksta riebalų ir proteino (baltymo). Apskaitliuota, kad reikėtų suvalgyt apie 70 bananų kasdien, kad jais vienais dirbančiam žmogui reikėtų maitinties. Vienok prie kitų valgių bananai yra naudingi, ir jų patartina daugiau valgyti. Yra apie šimtas bananų veislių, bet jie visi beveik vienodi maistingume.

K O R E S P O N D E N C I J O S

SO. BOSTON, MASS.

LMPS. 13 kp. surengė karolių balių 13 d. gruodžio, 1919. Nors balius buvo surengtas nepatogių laiku, nes prieš kalėdas daugelis buna užinteresuoti įvairiomis dovanomis ir šiaip jau pasižvalgymu į puikiai išpuoštus krautuvių langus, antra, tai 13 kuopos menševikės susstrebavo prieš savo vakarą, taip-pat ir kitas kvietė prisidėti prie streiko. Atėjo kelios, kurių buvo apsiėmusios dirbti, bet atrodė lyg žemes pardavusios. Mat, "mokslinių" ponių nebuvo. Jos supyko, kad neišrinko į valdybą sekantiems metams. Vargšės dėjo visas pastangas ir kėlė truksmą susirinkime, kad tik dasigavus į valdybą. Nežiurintų kelių "K." tavorškų boikoto, vakaras pavyko.

Dovanas aukavo ir laimėjo šios draugės: pirmą dovaną laimėjo M. Andriulienė—karolių rankinė, kurią aukavo M. Spudvilaitė. Antrą dovaną laimėjo K. Kasparavičiūtė—paduškaite, kurią paaukavo M. Viltrakienė. Trečią dovaną laimėjo J. Savickienė—saldainių baksą, kurią aukavo p. Usevičienė. Ketvirtą dovaną laimėjo M. Rimkaitė—knygą, kurią aukavo E. Žvingilienė.

Minėta kuopa rengia kitą balių ant 14 d. vasario, 1920. To baliaus pusė pelno bus skiriama "Moterų Balsui".

Draugės! Rengkimės iškalno prie minėto vakaro, kad pavyktų gerai.

13 kp. narė.

BENLD, ILL.

LMPS. 71 kp. gyvuoja tik metai laiko. Per tą laiką surengė vieną Kepurių Balių, nuo kurio liko pelno apie \$60.00; taip-pat surengė vieną pasilinksminimą girioj. Aukų kuopa skyrė šiems tikslams: "Moterų Balsui" \$10.00, Apsigynimo ir Kalinių šel-

pimo fondui \$5.00, Mockaus bylos vedimui \$3.00. Malonu būtų, kad šiais metais mūsų draugės daugiau darbuotųsi, mesdamos į šalį tuos menkos vertės ypatingumus, o dirbtų naudingą darbą darbininkų labui. Mes privalom daugiau veikti, idant prikabinus naujas nares, aiškindamos joms mūsų Susivienijimo naudingumą ir platindamos "Moterų Balsą".

LMPS. 71 kp. valdyba susideda iš sekančių draugių: org. P. Gegužinskienė, prot. ir sus. sekr. K. Guzevičienė; fin. sekr. Ona Kavaliauskienė; izd. M. Gavutienė.

Susirinkimai buna kas sėdą po 15 d. kiekvieno mėnesio, K. Zigmanto svetainėj. Sekr. K. Guzevičienė.

DETROIT, MICH.

13 d. gruodžio LMPS. 17 kp. parengė balių ir teatrą. Atvaizdino komediją "Užkerėtas Jackus". Aktoriai savo roles atliko gerai; publikos buvo pilna svetainė; pelno liko \$93.25.

14 d. gruodžio buvo 17 kp. susirinkimas. Apart kitų nutarimų, nutarta paaukaut plieno streikieriams \$25.00 iš kuopos izdo ir narės sumetė \$7.77. Viso aukų pašiusta \$32.77. Korespondentė.

BROOKLYN, N. Y.

7 d. gruodžio įvyko draugiškas vakarėlis. Svečių atsilankė gana daug. Laike vakarienės, programos buvo trumpos, tik d. A. Bimba pasakė trumpą prakalbą. Po vakarienei svečiai linksminosi, šoko ir žaidė įvairius žaislus iki vėlybam laikui. Svečiai, rodos, liko pilnai patenkinti. Liko ir pelno keletas dolerių. Taigi, šį vakarėlį galima priskaityti prie pilnai pasisekusių. Surengimui vakarėlio daugiausia pasidarbavo šios draugės: M. Kriaučiunienė ir Cedronienė.

Minimos draugės stengėsi atlikt savo užduotį kuogeriausia.

20 d. gruodžio LMPS. 1 kp. turėjo surengus labai puikų teatrą "Sniegas", kuris nusisekė labai puikiai. Aktoriai savo roles atliko gerai, ypatingai gerai pasizymėjo seseris Skeraitės. Laike pertraukų buvo renkamos aukos sušelpimui kalinių. Surinkta \$50.00. Šį parengimą taip-pat galima priskaityti prie pilnai pavykusių. A. J.

AKRON OHIO.

1 d. sausio 1920, LMPS. 41 kp. statė scenoj 4 veiksmų vaizdelį "Valkata". Lošimas pavyko gana gerai, nors kai kurie aktoriai turėjo trumpai laiko roles išsimokinti, bet išmoko ir gerai atliko. Susirinkusioji publika labai buvo užinteresuota šiuo teatru. Žmonių atsilankė gana skaitlingai.

Lošime dalyvavo šios ypatos: Linevičiaus rolėje—A. Tumas, Linevičienės rolėje—J. Gugienė, Liudmilos—V. Zubon-Stulgaitienė (iš Clevelando), Zonės—Garijonienė, Zigmanto—M. Lumis, Fadejaus—F. Mockapetris, Valkatos—A. Grigas.

Kaip lošimas, taip ir medžiagiškai parengimas pilnai gerai pavyko, nes liko pelno apie \$130.00. T. Joneliunienė.

SHENANDOAH, PA.

Nežinau, kaip kitose kolonijose, bet pas mus tai netik pas lietuvius, bet ir pas kitas tautas įėjo į madą kokis tai netikęs paprotys vestuvių ceremonijose. Jaunavedžiai pirmą vakarą po šliubo nusamdo vežimą (tankiausia troką), apkabina tą vežimą visokiais senais puodais, blešinėm ir t. p. ir tą viską taip sutaiso, kad važiuojant siektų žemę ir išduotų didesnį barškėjimą. Na ir prisėda į tą vežimą kiek tik telpa. Jaunavedžius pasodina į tą vežimą augščiau, kad visi matytų. Vazinėjant tame vežime kiekvienas turi rankoje kokią nors švilpynę ar barškyne. Ir važinėja taip po miestą su didžiausiu trukšmu, rodos, kad ten devynios katės suvartytos į vieną mai-

šą. Tuomi daugiausia atsizymi čia-augusieji.

LMPS. 62 kuopa gyvuoja gana gerai. Kiekvieną susirinkimą vis įsirašo naujų narių ir yra viltis, kad su laiku, narių skaičius pralinks visas šios apielinkės kuopas.

Vienas dalykas, ką aš turėčiau patarti mūsų progresistėm, tai kad stengtųsi lavintis geriau vesti susirinkimus ir kad eidamos į susirinkimą paliktų namie tą savo "aš". Švintukas.

HERRIN, ILL.

LMPS. 86 kp. savo mėnesiniame susirinkime, laikytame 2 d. sausio, nutarė paaukauti plieno streikiariams \$100.00 ir nutarė surengti balių 14 d. vasario, kurio visas pelnas iškalno jau nutarta atiduoti "Rankpelniui" ir tom moterim ir kudikiam, kurių vyrai yra išvežti į Sibirą. Turiu priminti, kad Grigaičio plauko narių mūsų kuopoj nėra nė vienos, kas buvo patirta renkant viršininkes į centro valdybą: nė vieno balso nebuvo paduota už social-patriotes.

Kuopos viršininkės pasiliko tos pačios. Organizatorė.

N. S. PITTSBURGH, PA.

LMPS. 60 kp. buvo surengus linksmą balių 20 d. rugsėjo. Kadangi balius buvo dar pirmas po vasaros sezonui, tai publikos buvo gana daug ir kuopai liko pelno \$45. Reikia priminti, kad laimėjimus pačios narės aukavo savo rankų išdirbinius.

Spalio 7 d. LMPS. 60 kp. rengė prakalbas, kuriose turėjo kalbėti d. A. Bimba. Bet iš priezasties plieno darbininkų streiko ir per pasidarbavimą lietuviškų šniptų, prakalbos liko išardytos. Tokiu budu nieko nebuvo galima nė manyti ką-nors surengti agitacijos savaitę.

27 d. gruodžio 60 kp. turėjo antrą balių su skrajojancia krasa. Šis balius buvo vienas iš įdomesnių balių, kokis kada-nors yra buvęs N. S. Pittsburghe. Laimėjimus aukavo pačios kuopietės: M. Čėsniene au-

kavo rankų darbo uždangalą ant piano; H. Šerpenskienė aukavo paduškaitę šilkais išsiuvinėtą ant kedės. Pirmą dovaną laimėjo J. Paukštis, antrą—M. Šiliutė.

Vakaras pasisekė gana gerai. Publikos buvo pilna svetainė ir visi liko patenkinti. Literatūros išparduota nemažai. Pelno nuo baliaus liko \$79 su centais.

LMPS. 60 kp. neatsilieka ir su šelpimu savo klesos draugų; per paskutinius 3 mėnesius aukavo sekantiems tikslams: \$10 Pittsburgho streikieriams; \$15.00 Apsigyrimo Fondui; \$15.00 Škotijos Propagandos fondui.

LMPS. 60 kp. dažar rengiasi greitu laiku prie pastatymo didelio veikalo "Kryžius", B. Vargšo parašyta drama 4-rių veiksmų. Manom, kad aktoriai atliks savo užduotis gerai, nes yra gana gerai išsilavinę.

Malonu yra pranešti, kad kuopa veikia kiek galėdama, nes dabartiniu reakcijos laiku daugiau ir negalima. Darbuokimės sutės dėl žmonijos labo ir lavinkimės kiek galėdamos, kad galėtume pažinti šiandieninio gyvenimo priespaudas ir nuo jų greičiau pasiluosuotume. Progresistė.

MILWAUKEE, WIS.

LMPS. 89 kp. susiorganizavo birželio mėn. pereitų metų. Nežiurint į tai, kad taip trumpą laiką kuopa gyvavo, nežiurint į visus sunkumus, kuriuos pradžioj gyvavimo prisieina pergyventi, vienok mūsų progresistės jau spėjo surengti vieną draugišką išvaziavimą į girias (su gardžiais užkandžiais), vienas prakalbas, vieną balių, kuris davė pelno apie 90 dol., įsteigė lavinimosi susirinkimus, kur aiškinama įvairūs klausimai iš moterų darbininkių gyvenimo (tai atlieka prelegentės, išrinktos iš jų pačių tarpo). Taipgi daug prisidėjo prie Raciniečių ir Kenoshiečių organizavime apskričio Wisconsin valstijoje. Taip-pat kuopa neuzmiršo paremti ir įvairias darbo žmonių įstaigas aukomis. Viską suėmus į kruvą, mes matom, kad kuopa tuo trumpu gyvavimo laiku atliko labai daug naudingų darbų.

Sausio 18 d. LMPS. 89 kp. turėjo mėnesinį susirinkimą. Tarpe svarbesnių tarimų, buvo sekantis: nutarta paaukauti \$50 iš izdo ir \$8.00 surinkta iš narių Apsigyrimo fondui. Nutarta paaukauti Škotijos moterims, kurių vyrai atsidurė už kalėjimo sienų, \$10.00 ir narės sudėjo \$3.70. Paaukauta ir d. Stilsonienei iz izdo \$5.00 ir narės sudėjo \$4.00.

Komitetas pranešė, kad rengiama balius 7 d. vasario. Išrinkta dvi prelegentės, kurios pasizadėjo aiškinti skirtumą tarpe komunistų ir socialistų sekančiame lavinimosi susirinkime. Buvo skaitytas laiškas nuo d. E. K. Kaupiutės iš Racine, Wis., kuriame pranešama, kad visos trys kuopos (Racine, Kenosha ir Milwaukee) tvirtai stovi kairiojoj pusėj. Laiške kviečiama visos narės, kad nenuilstančiai darbuotųsi ir eitų prie galutinio tikslo — pasiluosavimo iš šiandieninės kapitalistinės vergijos. Užventiškis.

BALTIMORE, MD.

3 d. gruodžio įvyko metinis kuopos susirinkimas. Prieita prie LMPS. viršininkių rinkimo. Čia Matuliauskienė agitavo prieš d. J. Šukienę už "nekiltumą" "Mot. Balso", bet tas mažai ką gelbėjo; 8 narės balsavo už ir tik 3 prieš. Bet delto Puišutės vikrumą Matuliauskienė labai gyrė ir garbino už pagyras laikraščio korespondentui "Boston Herald". "Kilta" pasaka, ar ne?

28 kp. Korespondentė.

Spalio 12 d. 1919, LMPS. 28 kuopa surengė prakalbas. Kalbėjo d. K. Petrikienė. Publikos buvo daug. K. Petrikienės prakalba publikai patiko. Aukų, padengimui lėšų surinkta \$13.46.

Spalio 18 d. kuopa surengė balių. Kadangi tą patį vakarą rengė balių ir vyčiai, tai publikos mažai atsilankė.

Mūsų kuopa narių skaičium neskaitlinga, bet veikimu neatsilieka nuo kitų kuopų. Mūsų kuopa eina tikruoju darbinikių keliu, pritardama kariemsiems.

M. J. Stanienė.

ROCKFORD, ILL.

Lapkričio 22 d. LMPS. 5 kuopa statė scenoj komediją "Gaila usų". Perstatymas pavyko vidutiniškai. Po perstatymui vyrų choras sudainavo porą dainelių po vadovyste E. Draugeliutės. Pavyko gana puikiai. Taip-pat ir LMPS. 5 kp. choras sudainavo keletą dainelių, po vadovyste E. Draugeliutės. Buvo taip-pat monologų ir deklamacijų. Po programui prasidėjo šokiai prie puikios muzikos.

Kuopos susirinkimai nutarta laikyt du sykiu į mėnesį: vienas buna reguliaris susirinkimas, o kitas vien lavinimuisi pašvęstas. Paprastai, susirinkimai įvyksta ketvirtą ponedėlį kiekvieno mėnesio; lavinimosi susirinkimai buna kas antras ponedėlis kiekvieno mėnesio. Ant lavinimosi vakarų gali lankyti, kas tik nori.

Linksmia, kad 5 kuopa sparčiai auga. Pilnai užsimokėjusių narių yra 45. Tai yra pagirtina, kad mūsų draugės agituoja rašytis prie darbininkių, tuomi pasižymi daugiausia draugė A. Akelaitienė.

5 kp. Korespondentė.

REDCLIFF, ALTA. CANADA.

Paskutiniame LDLD. 67 kp. susirinkime kilo sumanymas iš kuopoj esančių moterų, parengti Kalėdų dienoj pasilinksminią, kas ir įvyko. Kadangi panašiuose parengimuose budavo renkamos aukos tai "Laisvei", tai "Rankpelniui" ar kokiems kitiems fondams, tai ši kartą mes moteris nutarėm proga pasinaudoti ir parinkti kiek aukų "Moterų Balsui".

Nors mums ir prisiėjo pridėti nemažai darbo ir lėšų jo surengimui, bet pasekmėmis mes pilnai patenkintos. Nepaprastai gražus oras kalėdų dienoj davė progą susirinkti gana skaitlingam bureliui šios apeliokės lietuvių. Parengimas įvyko pas dd. Maužus. Svečiams besilinksminant buvo perstatytas d. V. Užkuraitis paašikinti apie įvykusio susirinkimo tikslą. Drg. V. U. trumpoj savo kalboj nurodė kaip moters

pirmos sumanė ir surengė ši pasilinksminią ir kvietė susirinkusius rašytis prie L. D. L. D. 67 kp., nes esant didesnėms spēkoms kuopoje, bus galima daugiau panašių susiejimų surengti. Toliaus kalbėjo apie "Moterų Balso" poziciją ir nurodė, kokią svarbią rolę lošia LMPS. ir jos organas "Moterų Balsas", ir kaip svarbu moterims turėti tokį laikraštį. Baigdamas, paprašė svečių, pagal išgalę paaukauti "M. B." parėmimui ir perstatė dd. Maužienę ir Žebrauskienę parinkti aukų. Aukų surinkta \$10.50 ir \$1.00 prenumeratos. Pinigai pasiūsta "Mot. Balso" Red. (K. Petrikenės vardu), Surinkus aukas, d. J. Bačinskas pasiulė da vieną gausią auką "Moterų Balsui". Kadangi apie metai laiko atgal mirusioji jo moteris Uršulė mylėjo "M. B.", tai jis jam aukauja jos likusį auksinį branzalietą \$30,00 vertės. Jis žadėjo LDLD. 67 kuopai pavesti tą branzalietą išleisti ant laimėjimo ir visą pelną skiria "Moterų Balsui".

Ačiu d. V. Užkuraičiui už pasakytą jo kalbą, ačiu ir visiems aukautojams, kurie mus parėmė aukomis. M. Žebrauskienė.

Aukautojų vardai: J. Bačinskas pren. \$1.00 ir aukų \$1.00; B. Stankevičia \$2.00; J. Bizulis ir J. Žebrauskas po \$1.00; M. Žebrauskienė 75c; A. Gerulienė, O. Užkuraitienė, V. Užkuraitis, J. Geruliukas, A. Maužienė, J. Kontautas po 50c; J. Mauža, J. Kasiulaitis, J. Mozuras, E. Bartkaitis, J. Lopeta, A. Geruliutė, A. Mozurienė po 25c.

Perkant money orderį man prisiėjo dar paaukauti \$1.45, nes tiek lėšavo šių pinigų persiuntimas. M. Ž.

Pinigus gavome. Širdingai ačiu draugėm ir draugam už pasidarbavimą "M. B." naudai ir už aukas. Draugai ir draugės kandaiečiai davė puikų pavyzdį ir čionykščiams lietuviams darbininkams.

"M. B." Red.-Adm.

Rochesterio universitetą šiais metais užbaigė du sykiu didesnis skaičius moterų, kaip vyrų.

Liet. Moterų Progr. Susivienijimo Reikalai

L. M. P. S. PILD. K-TO TARIMAI.

Tarimas 37 ir 38. Kadangi aš gavau nuo LMPŠ. 11 kp. laišką, kuriame sakoma, kad jos ant vietos neturi knygvedės, kuri galėtų peržiūrėti "M. B." Adm. knygas, tai mano nuomone, būtų gerai palaukti iki perkelsime "M. B." į Brooklyną, tuomet čia ant vietos gausime ką-nors, kad peržiūrėtų. Nes siūsti ypatai į Philadelphiją, pasidarytų nemažai išlaidų. O "M. B." vistiek turės butį čia perkeltas.

Mano nuomone, kad 12 num. "M. B." dar spausdinti Philadelphijoje, todėl, kad galėtų spausdinti ant tos pačios popieros, kaip ir ikišiol. M. Baltuškienė.

Kas dėl "M. B." Adm. knygų peržiūrėjimo, aš sakyčiau, kad peržiūrėti ant vietos, nes kol persikraustys Adm. ir susitvarkys, tai vėl gana ilgai užsitrauks, o jau kyla nepasitenkinimų, kad per ištisus metus nė viena apyskaita netilpo, o nutarta kas tris mėnesiai talpinti. Kadangi L. M. P. S. 11 kp. išrinko dvi nares į komisiją, tai aš nominuoju d. Undžienę, kad, kaip knygvedė peržiūrėtų, komisijai prigelbstint, ir kad tą greitai atliktų. Jeigu pasirodytų negalima, tai sutinku laukti, kol persikraustys į Brooklyną.

"M. B." N 12 sutinku, kad būtų spausdinamas dar Sąjungos spaustuvėj, nes greičiau galės padaryti, o jau gruodžio mėn. čia pat. Priegtam, juk mes nutarėm "Laisvei" duoti spausdinti todėl, kad Sąjungos spaustuvę žada kelti. Bet dar kol nekeliama, tai darbas, sulyg pirmesnių tarimų, turi būti duodamas Sąjungos spaustuvei.

Ks. Baltr.-Karosienė.

Sutinku su Ks. B.-Karosienės nuomone. K. Petrikenė.

Kas dėl "M. B." Adm. knygų peržiūrėjimo, tai mano supratimu, jeigu jau tenai ant vietos nesiranda ganėtinai draugių peržiūrėti tas knygas, tai palaukime, kol perkraustys "M. B." į Brooklyną, nes siun-

čiant knygvedę į Philadelphiją, prisieis netik sugaištas laikas apmokėti, bet ir kelionės lėšos. O kuomet čia, ant vietos, randasi kelios net draugės, kurios tam darbui tinkamos, tai bus galima ir peržiūrėti.

Kas dėl "M. B." N 12 spausdinimo, sutinku su draugės K. B. Karosienės nuomone. E. Bekampienė.

Administracijos knygų peržiūrėjimo reikale, nematau reikalo siūsti ką-nors į Philadelphiją, kad peržiūrėjus Administracijos knygas. Jei 11 kuopoj nesiranda draugių, kurios galėtų tai atlikti, aš sutinku su d. Baltuškienės nuomone,—palaukti, kol LMPŠ. centras persikels į Brooklyną.

"Laisvės" išlygų klausime. Sutikti su "Laisvės" paduotom išlygom visai negalima. Ji turi aiškiai pasakyti, kiek visas "M. B." darbas apsieis, be popieros ir adresų taisymo, bent per pirmus 6 mėnesius. Jeigu kitos spaustuvės gali aiškiai pasakyti kainą, tai kodėl "Laisvė" negali? Išpardžios ji apkainavo \$93.70 už visą darbą, pridurdama, kad gal bus pigiau, jei ras pigesnę "bindery". Nespėjom tą perbalsuoti, o ji jau aiškina, kad tas "visas darbas", tai tik pusė darbo. Už ekspediciją ji reikalauja jau \$25 "ekstra", o vėliau sako, busių "brangiau, o gal pigiau". Taigi, pasirodo, kad "Laisvė" pati nežino, kokios kainos prašyti. Dabar tiek, o "paskui bus brangiau, o gal pigiau", ji sako. Kasgi tokiomis sąlygomis gali daryti sutartį? Ji turi paduoti aiškias, pilnas ir ne dviprasmes sąlygas. Dabar gi, sykį parašo kelis žodžius ant konverto, kitą syk ant kitokio popiergalio, ir kas sykis vis kitaip kalba. Šitokiu budu niekas biznio nedaro. M. Michelsonienė.

Kadangi "Laisvės" Adm. padavė jau kitokias išlygas, negu pirmiau buvo padavus, ir kadangi aš nesiteiravau kiek kitos spaustuvės už tą darbą reikalautų, tai šiame klausime aš susilaikau nuo balsavimo. M. Baltuškienė.

Sutinku su "Laisvės" kainą, spausdinime "Moterų Balso". Kontrakto nereikia.
Ks. Baltr.-Karosienė.

Reikale spausdinimo "M. B." "Laisvės" spaustuvė, sutinku su "Laisvės" administracijos pastatytomis išlygomis.
K. Petrikienė.

Sutinku su "Laisvės" paduotomis išlygomis.
E. Bekampienė.

Tarimas 39. Įnešimas. LMPS. ženklelių gaminimą įnešu atidėti. Kadangi jų pagaminimas lėšuos apie \$1000.00, tai šiame momente turime daug svarbesnių reikalų, kur reikia pinigų. Gi už ženklelius ne taip jau greitai išrinksime įdėtus pinigus.
Ks. Baltr.-Karosienė.

Sutinku. K. Petrikienė.

Sutinku kol-kas atidėti.

M. Michelsonienė.

Sutinku ir aš atidėti ant toliaus.

M. Baltuškienė.

Sutinku atidėti. E. Bekampienė.

LMPS. II R. MET. KONFERENCIJA.

21 d. gruodžio įvyko metinė LMPS. II Rajono konferencija, L. T. Name, Montello, Mass.

Konferenciją atidarė rajono organizatorė d. B. Bubliauskienė, kaip 11:30 val. iš ryto. Delegačių pribuvo 32 nuo 11 kpp.

Konfer. tvarkvedėmis išrinkta šios draugės: pirmininke J. Sarapienė, raštininke E. Lipskaitė; Įnešimų komisija: M. Gutauskienė, O. Samulėnienė ir Januškienė; Pressos komisija: K. Kasparavičiūtė, T. Šiaulienė ir O. Kvietkauskienė. Rezoliucijų komisija: P. Kripaitienė, O. Višniauskiūtė ir F. Ramanauskienė.

Iš valdybos raportų tapo sužinota, kad rajono kasoje randasi \$276.12 ir rajonas turi 16 kuopų su apie 450 narių.

Valdyba sekantiems metams išrinkta iš šių draugių: org. M. Gutauskienė, sus. sekr. E. Lipskaitė, fin. sekr. O. Samulėnienė ir kasierė J. Sarapienė. Iš svarbesnių nutarimų yra šie:

Nutarta, kad visos kuopos pasistengtų

surengti vieną kartą į metus kokią-nors pramogą rajono naudai. Surengti rajono p. kniką Lawrence. Išreikšta pasitenkinimas dabartine "Laisvės" taktika ir nutarta paaukauti "L." \$15.00, kaip dovaną už patarnavimą LMPS. II Rajonui. Nutarta surengti bent du maršrutų, sekančių metų bėgyj, jei tik bus galima gauti kalbėtojų. Nutarta paaukauti L. G. F. \$25.00, ir jei matysis reikalas, gelbėti LDLD., tai nutarta paaukauti \$25.00. Škotijos moterų Darbininkų Sąjungai nutarta paaukauti \$25. "Moterų Balsui" paskirta \$50.00 ir išnešta rezoliucija, užgirianti dabartinę "M. B." poziciją, tačiau pageidaujama, kad "M. B." nebutų talpinama asmeniškios polemikos.

Baigianties konferencijai išnešta sekančios rezoliucijos: Rezoliucija, užgirianti bei sveikinanti III Internacionalą; rezoliucija pasmerkianti, pasivadavusius save socialistais, grobikus, kurie deda visas pastangas, kad užgrobus turtą kairiųjų organizacijų; rezoliucija, pasmerkianti tas LMPS. nares, kurios jau pradeda bičiuliuotis su kapitalistų klesia, kurios pasiryžo suminti klesų kovos principą, kurį ir LMPS. yra pasibriežus savo tikslu skleisti. Patarta LMPS. kuopom toki kalbėtojų bei veikėjų saugotis, o pačiom narėm kuodaugiausia skaityti ir abelnai lavintis.

Pradedant konferenciją kalbėjo Z. Puišitė, užbaigiant—B. Bubliauskienė ir H. Kricher. Konferencija pasibaigė kaip 5:30 val. vakare.

Presos komisija: T. Šaulienė,

K. Kvietkauskienė, K. Kasparavičiūtė.

CHICAGO, ILL.

Bendras III Raj. kpp. narių susirinkimas delei naujo ištyrimo 25 ir 67 kpp. dalykų lieka neįvykdomas iš priežasties 67 kp. atsisakymo tame susirinkime dalyvauti.

Prierašas. Tas konferencijos tarimas buvo padarytas tyrinėjimo komisijai reikalaujant, kad vietoj komisijos būtų viešas tyrinėjimas, kadangi iš 67 kp. pusės buvo komisijai užmetimai už nesąžiniškumą ir pataikavimą 25 kuopai. Kartą net "M. Balse" buvo rašyta, kad jų kuopą suspendavo ne konfer., o tik Vikšrienė su Dundulienne.

Taigi, dabar pasirodo, ko verti tie įtarimai, kadangi minima kuopa nenori viešo tyrinėjimo ir atsisako ką-nors bendro turėti su Rajonu ir jo tarimais.

LMPS. III Raj. Valdyba.

LAIŠKAS IŠ ŠKOTIJOS.
Gerbiama "M. B." Adm.

Mes, Škotijos L. M. D. D. Centro Valdyba, siunčiame per "Moterų Balsą" padėkavonę Liet. Mot. Progr. Susivienijimo 1 kp. Brooklyne už gausią auką, kurią ji perdavė mums per "Rankpelnio" redakciją sušelpimui tų moterų, kurių tėvai Rusijoje. Perdavė viso 7 sv. 6 šil. ir 1 p. Taip pat siunčiam širdingą padėkavonę Carnegie 57 kp., kuri prisuntė 3 sv. aukų, sušelpimui škotiečių moterų, kurių vyrai kovoja už darbininkų reikalus. Mums labai yra linksma, kad draugės amerikietės, matomai, supranta ir atjaučia mūsų kudiškių sunkiam gyvenimui, kuriam nesimato pabaigos.

Su draugiškais linkėjimais,
M. Cibirkienė, C. V. Sekr.

AUKOS BINGHAMTONO LIETUVIŲ PLIENO STREIKIERIAMS.

Surinktos Lietuvių Darbininkų Susišelpimo Dr-jos.

Aukavo šios ypatos: po \$1.00: K. Kasmauskienė, M. Dišis, I. Čarnienė, B. Kvietkauskas, A. Judikevičius, J. Čarna, K. Urbonavičius, V. Petraitis, J. Čerkesas, A. Kizlikas, J. Rasčikas, J. Uogintas, J. M. Kaminskas, J. Sadauskas, J. Morkunas.

Po 50c: V. Voicek, J. J. Kaminski, J. I. Kaminski, J. Palonis, F. Kunpikas, J. Vežis, M. Kazelis, J. Rindzavičius, V. Kazenas, A. Bručienė, L. Valančius, J. Švarielka, B. Kaminski, A. Juška, J. Norbont, K. Blinkevičius, J. Barveinis, K. Me-

saucius, I. Palionis, J. Kuokalas, J. Krasauskas, J. Ališauskas, M. Varkulis, D. Pakila, E. Sastarn, A. Mainionis, L. Blinkevičiūtė, J. Repšis, J. Stasiunaitis, J. Butkauskas, S. Maslauskas, A. Knizikevičius, M. Bubas, M. Vareika, A. Garnis, M. Lazauskienė, A. Adomaitis, B. Stubida.

Po 25c: F. Maldeikis, K. Aleksandravičius, J. Zigas, J. Urbonas, F. Kovec, P. Mainionis, J. Verikas, J. Žemaitis, A. Hindrejunas, L. Šimoliunas, A. Balzarienė, J. Žalnieravičius, S. Deveikis, M. Pranskunas, M. Balčaitis, V. Čerkesiūtė, M. Urba, S. Bučinskas, F. Bučinskienė, D. Kalpokienė, L. Klekunienė, N. Stasiunaičiūtė, A. Kvietkauskas, J. Šimoliunas, H. Žukienė, E. Ceponienė, L. Tvarijonas, J. Degutis, J. Keršis, A. Kaminski, A. Stankevičius, J. Čielis, J. Lukošius, P. Mikalajunas, P. Mikalajunas, J. Aleksandravičius, A. Bakas, J. Grigonas, M. Šakarnis, P. Juozapaitis, J. Lučis, K. Dzidoliunas, J. Tinkunas, J. Plučys, J. Bručys, P. Žemaitis, A. Geidis, K. Kazlauskas, J. Eidžiulis, A. Brazdionis, M. Klikunaitė, J. Tvarijonas, S. Tvarijonas, J. Judikevičius, J. Kaminski, J. Čezauskas, J. Juška, N. Kulbienė, J. Kleveckas, J. M. Bučinskas, D. Vanagas, J. Labeikas, A. Gendrėnas, P. Jaruška, M. Armuzautienė, J. Berčiunas, P. Niauronis, A. Jaksavičius, J. Vinskunas, M. Čiurlionis, K. Depsas.

J. Klivis 35c, J. Šukys 30c, J. Stumbris 10c, J. Žo-

linas 15c, Meškauskienė 10c. Viso \$53.25; iš draugijos \$15.00. Iš viso \$68.00.

Aukas priėmė Rašinskas, Streikierių K-to įgaliotinis.

LMPs. CENTRO IŽDO APYSKAITA.

Įplaukos sausio m. 1920, už narines, įstojimą ir mokesčių knygeles.

Kp.	
70.	Racine, Wis. 2.70
63.	Nanticoke, P. 3.30
34.	Fitchburg, Mass. ... 7.65
53.	Plymouth, Pa. 1.70
30.	Bridgewater, Mass. 1.20
67.	Kensington, Ill. .. 3.15
64.	Great Neck, L. I.,
	už mok. knygeles80
30.	Bridgewater, Mass. 3.60
75.	St. Clair, Pa. 1.05
22.	Montello, Mass. .. 2.90
50.	Gardner, Mass. .. 2.15
26.	Rochester, N. Y. 15.90
24.	Cleveland, O. 5.50
14.	Easton, Pa. 3.75
61.	Lowell, Mass. 4.50
4.	Elizabeth, N. J. .. 2.70
87.	Clinton, Ind. 1.20
54.	Scranton, Pa. 8.05
25.	Roseland, Ill. 2.65
65.	Rumford, Me. 4.25
23.	Binghamton, N. Y. 5.25
47.	Waukegan, Ill. .. 14.80
48.	Wilkes Barre, Pa. 3.90
90.	Girardville, Pa.90
21.	Pittsburgh, Pa. .. 18.80
39.	Monessen, Pa.60
62.	Shenandoah, Pa. ... 6.30
74.	Hazleton, Pa. 1.65
72.	Kenosha, Wis. 1.95
60.	Pittsburgh, Pa. .. 5.10

Viso \$137.95
Buvo izde \$1961.95

Viso \$2099.90

Išlaidos Sausio mėn., 1920.
"M. B." priklausanti pi-

nigai nuo narinių mokesčių, perduota 16.15
LMPS. P. K. Sekretorės, M. Baltuškienės sekretoriavimo išlaidos 5.36
Viso \$21.51
Buvo izde \$2099.90
Išleista 21.51

Lieka izde \$2078.39
Narines mokestis visada siųskit "Mot. Balso" Adm-jai. Čekiai ar money orderiai turi but išpirkti izd. d. Žilinskiūtės vardu.

RED. ATSAKYMAI.

Joniškėčiui. — Rašinėlius sunaudosime sekančiame num.; į šį pavėlinot prisiųst. Pabriežkit ką-nors iš moterų darbininkių gyvenimo.

M. J. Ramanauskienei.—Pavėlinot prisiųst; tilps sekančiame num.

E. Lepskaitei.—L. M. P. S. II Raj. konferencijos protokolas ir rezoliucijos tilps sekančiame "Mot. Balso" num., kuris greitai laiku išeis.

Lazdynų Pelėdai.—Rašinėlij sunaudosime, ačiu. Pabriežkit daugiau.

BALTIMORE, MD.

Pranešimas.

LMPS. 28 kp. susirinkimai įvyksta kiekvieną pirmą seredą po pirmai, Liet. Svetainėj, 851 Hollins St., 8 val. vakare. Labai yra pagėidaujama, kad visos narės butinai lankyty susirinkimus ir savo drauges atsiųstų prisirašyt prie kuopos.—O. Paulionienė, Sekr.

PRANEŠIMAS.

LMPS. 24 kp. susirinkimai įvyksta du sykiu į mėnesį,—kas antrą ir ketvirtą ketvergą kiek-

vieno mėnesio Jeitis svetainėj po num. 6006 St. Clair Ave. N. E. ant antrų lubų. Pradžia kaip 7:30 val. vakare. Narės ant susirinkimų atsilankykit ir naujų atsiveskit. — M. Geibienė, sekr.

VISŲ LMPS. KUOPŲ SEKRETORIŲ DOMAI.

Draugės:—Siųsdamos narines mokestis, stengkitės rašyti narių vardus ir pavardes kuoaiškiausia. Rašykitė pilną vardą kiekvienos narės,—ne vien pirmąsias raides. Pasitaiko dažnai, kad dvi ar trys narės turi tuos pačius inicialus (pirmas vardo raides), ir tokiu budu negalima žinot katra narė moka. Visuomet rašykitė pilną vardą Ona, Barbora, Marė, Antanina ir tt., tada išvengsime daug klaidų ir laiko suėdysime. Dabar, gavus blankas su mokesčiais, prisieina po pusę valandos galvoti, kuri narė moka: Marė ar Magdė, nes abiejų vardai prasideda ta pačia raide. Tankiai vardai ar pavardės taip neaiškiai buna parašyti, kad negalima išskaityt.

Niekada ant blankų nerašykitė jokių pranešimų ir nemainykitė antrašų, nes nebus imama atydzion. Antrašas turi but parašytas ant atskiros popieros. Visada prisiųskit įstojimo mokestis nuo naujų narių po 10c.

Antrašus priduodamos bandykitė, draugės, rašyt kuoaiškiausia, ypatingai numerius. Dažnai prisieina po kiek laiko galvot koks numeris — 3 ar 5, 7 ar 9, 1 ar 7 ir tt.

Del neaiškaus antrašo parašymo, dažnai įvyksta klaidos antrašuose, ir narės ar prenumeratoriai negauna "Moterų Balso".

Jūs žinot, draugės, kad fin. sekr. ir adm. darbas yra labai painus. Baisiai daug yra darbo, ir jei dar neaiškiai parašyta, darbas dar daugiau trukdosi, taip, kad negalima suspēt apsidirbt. Bandykitė palengvint administratorės ir fin. sekr. darbą, rašydamos tvarkoj ir aiškiai viską, nes kitaip negalima bus apsidirbt, ir negalima bus klaidų išvengt.

J. B. Šukienė,
LMPS. Fin. Sekr.

NUO ADMINISTRACIJOS.

Tulos LMPS. kuopos klausinėja "M. B." Administracijos ar Redakcijos, ar galima laikyt L. M. P. S. susirinkimus, ar negrėšia pavojus. Mat, tulos LMPS. narės reakcijos ar smalvirių įbaugintos mano, kad nebegalima susirinkimų laikyt. Šiuomi pranešame visom LMPS. kuopom ir narėm, kad joms jokis pavojus negrėšia, ir kad jos gali drąsiai laikyt susirinkimus, rengt teatrus, balius, prakalbas ar kitokius parengimus. LMPS. yra pilnai legalė organizacija ir niekas negali jai kliudyty susirinkimus laikyt. Jei kas bandyty kliudyty per klaidą ar tyčia, parodykite jiems LMPS. carterį ir paaiškinkite, kad LMPS. nėra surištās su K. P., bet yra atskira inkorporuota kultūros organizacija ir tokiu budu niekas jos negali kliudyty. Jei LMPS. narės neturės nieko pas save, kas galėty liudyty, kad jos priklauso prie K. P. arba K. Saj., tai nors per klaidą ir papulyty į šnipų rankas, tai negalėdami nieko prirodyty, jie bus priversti paleist.

Todel draugės, nenusigąskit! Nebijokit nieko. Veikit, kaip veikusios. Tegul sau reakcija siaučia, tuomi ji pati sau duobę išsikās, o mes varykime savo pradėtąj darbą pirmyn.

FARMOS.

Manydami pirkti sau žemės, nusiškiskit savo pinigų bile-kur, bet pirma pasiteiraukit pas ką rašyt ir kas duos tikrą rodą pas tą važiuokit, o tai visųgeriausia pas "Amer. Lietuvio" leidėją, kur yra geriausių žemių. Taipgi jei nori valgyt lietuviškos duonos, tai parašyk, kad atsiųstų ruginių miltų. Bačka kaštuoja \$9.25. Kvietiniai ar ruginiai piklevoti po \$12.50. Medus, supiltas į naujus viedrucus po 5 svarus—\$1.85; didesni orderiai daug pigiau. Medaus blekinė 5 gorčių—\$16. Tą viską galima jums pasiųst tiesiog nuo farmų iš Lietuviškos Kolonijos per pačtą ar ekspresą. Siųskit pinigus per pačtą ar ekspresą. Bankos čekiai negeistina. Adresuokit: M. Walencius, P. O. Box 96, Hart, Michigan.